

Grozījumi:

09.09.1886. starptautisks dokuments / LV, 29, 21.02.2003. / Stājas spēkā 11.08.1995.
06.03.2003. likums / LV, 45, 21.03.2003. / Stājas spēkā 04.04.2003.
22.04.2004. likums / LV, 69, 01.05.2004. / Stājas spēkā 01.05.2004.
08.02.2007. likums / LV, 33, 23.02.2007. / Stājas spēkā 01.03.2007.
06.12.2007. likums / LV, 206, 22.12.2007. / Stājas spēkā 05.01.2008.
16.12.2010. likums / LV, 205, 29.12.2010. / Stājas spēkā 01.01.2011.
31.03.2011. likums / LV, 58, 13.04.2011. / Stājas spēkā 27.04.2011.
18.04.2013. likums / LV, 87, 08.05.2013. / Stājas spēkā 22.05.2013.
12.09.2013. likums / LV, 188, 26.09.2013. / Stājas spēkā 01.01.2014.
28.11.2013. likums / LV, 243, 12.12.2013. / Stājas spēkā 01.01.2014.
18.12.2014. likums / LV, 257, 30.12.2014. / Stājas spēkā 31.12.2014.
18.05.2017. likums / LV, 106, 31.05.2017. / Stājas spēkā 14.06.2017.
06.12.2018. likums / LV, 244, 12.12.2018. / Stājas spēkā 13.12.2018.
29.10.2020. likums / LV, 218, 10.11.2020. / Stājas spēkā 11.11.2020.
23.03.2023. likums / LV, 67, 04.04.2023. / Stājas spēkā 05.04.2023.

Saeima ir pieņēmusi un Valsts
prezidents izsludina šādu likumu:

Autortiesību likums

I nodaļa Vispārīgie noteikumi

1.pants. Likumā lietotie termini

Likumā ir lietoti šādi termini:

- 1) **autors** — fiziskā persona, kuras radošās darbības rezultātā radīts konkrētais darbs;
- 2) **darbs** — autora radošās darbības rezultāts literatūras, zinātnes vai mākslas jomā neatkarīgi no tā izpaušmes veida, formas un vērtības;
- 3) **datubāze** — neatkarīgu darbu, datu vai citu materiālu krājums, kas sakārtots sistemātiski vai metodiski un individuāli pieejams elektroniskā vai citādā veidā;
- 4) **fiksācija** — skaņas vai attēla iemiejums materializētā formā, kas dod iespēju to publiskot, uztvert vai reproducēt ar attiecīgas ierīces palīdzību;
- 5) **filma** — audiovizuāls vai kinematogrāfisks darbs vai kustīgi attēli ar skaņu pavadījumu vai bez tā;
- 6) **filmas producers** — fiziskā vai juridiskā persona, kura finansē un organizē filmas radīšanu un ir atbildīga par tās pabeigšanu;

7) **fonogramma** — izpildījuma skaņu, citu skaņu vai skaņu atveidojuma fiksācija;

8) **fonogrammas producents** — fiziskā vai juridiskā persona, kura uzņemas iniciatīvu un ir atbildīga par izpildījuma skaņu, citu skaņu vai skaņu atveidojuma pirmās fiksācijas veikšanu;

9) **informācija par tiesību pārvaldījumu** — autortiesību vai blakustiesību subjekta, kā arī datubāzes veidotāja sniegta informācija, kas identificē autortiesību vai blakustiesību subjektu, kā arī datubāzes veidotāju un objektu, informācija par autortiesību vai blakustiesību objekta, kā arī datubāzes izmantošanas noteikumiem, kā arī jebkuri skaitļi vai kodi, kas ietver šādu informāciju;

10) **izpildītājs** — aktieris, dziedātājs, mūziķis, dejotājs vai cita persona, kura atveido lomu, lasa, dzied, atskaņo vai kādā citādā veidā izpilda literāru vai mākslas darbu vai folkloras sacerējumu, sniedz estrādes, cirka vai leļļu priekšnesumu;

11) **izplatīšana** — darbība, ar kuru autortiesību vai blakustiesību objekta oriģināls vai kopija tiek pārdota vai citādi atsavināta;

12) **izziņošana** — darbība, ar kuras palīdzību darbs pirmo reizi kļūst pieejams sabiedrībai neatkarīgi no šīs darbības veida;

12¹) **kopija pielāgotā formātā** — darba vai blakustiesību objekta kopija alternatīvā formātā, kas ļauj personai ar funkcionēšanas ierobežojumiem piekļūt darbam vai blakustiesību objektam, līdzīgi kā to var persona bez šādiem ierobežojumiem;

12²) **kultūras mantojuma iestāde** — publiski pieejama bibliotēka vai muzejs, arhīvs, tostarp izglītības iestādes, pētniecības organizācijas vai sabiedriskās raidorganizācijas bibliotēka un arhīvs, kā arī filmu vai skaņu ierakstu mantojuma saglabāšanas iestāde;

13) **publicēšana** — darbība, ar kuras palīdzību autortiesību un blakustiesību objektu kopijas ar autortiesību un blakustiesību subjektu piekrišanu kļūst pieejamas sabiedrībai, ievērojot nosacījumu, ka eksemplāru skaits apmierina sabiedrības saprātīgu pieprasījumu atbilstoši šā autortiesību vai blakustiesību objekta raksturam; par autortiesību objektu publicēšanu netiek uzskatīta dramatiska, muzikāli dramatiska darba vai muzikāla darba izpildīšana, audiovizuāla darba demonstrēšana, literāra darba publiska lasīšana, literāra vai mākslas darba raidīšana, mākslas darba demonstrēšana vai arhitektūras darba celtniecība;

14) **publiskošana** — jebkura darbība, ar kuru tieši vai ar attiecīgas tehniskas ierīces palīdzību darbs, izpildījums, fonogramma vai raidījums tiek padarīts pieejams sabiedrībai;

15) **publisks izpildījums** — darba vai cita ar šo likumu aizsargāta objekta priekšnesums, atskaņojums vai kā citādi tieši vai ar jebkuras tehniskas ierīces palīdzību vai procesa starpniecību veikts izmantojums, kas paredzēts vairākiem ar izmantojuma veicēju vai savstarpēji personīgi nesaistītiem sabiedrības locekļiem;

16) **publisks patapinājums** — darba oriģināla, izpildījuma fiksācijas, fonogrammas vai filmas vai to kopiju izmantotāja darbība, ar kuras palīdzību autortiesību vai blakustiesību objekts ar sabiedrībai pieejamu iestāžu starpniecību uz ierobežotu laiku tiek padarīts pieejams neierobežotam personu lokam bez mērķa gūt tiešu vai netiešu ekonomisku vai komerciālu labumu;

17) **reproducēšana** — autortiesību vai blakustiesību objekta vienas kopijas vai vairāku kopiju izgatavošana ar jebkuriem līdzekļiem jebkādā formā un mērogā, pilnībā vai daļēji, arī autortiesību vai blakustiesību objekta vai tā daļas īslaicīga vai pastāvīga uzglabāšana elektroniskā veidā, kā arī trīsdimensiju kopijas izgatavošana no divdimensiju objekta vai divdimensiju kopijas izgatavošana no trīsdimensiju objekta;

18) **reprogrāfiskā reproducēšana** — darba faksimileksemplāru izgatavošana ar jebkura līdzekļa palīdzību fotokopēšanas ceļā, izņemot iespiešanu. Par reprogrāfisku reproducēšanu uzskatāma arī skenēšana vai faksimileksemplāru izgatavošana fotokopēšanas ceļā palielinātā vai samazinātā mērogā;

19) **tehnoloģiskie līdzekļi** — autortiesību vai blakustiesību subjekta, kā arī datubāzes veidotāja izmantotie tehnoloģiskie aizsardzības līdzekļi (tehnoloģijas, ierīces vai to sastāvdaļas), kurus parasti lieto, lai ierobežotu vai nepieļautu tādas darbības ar autortiesību un blakustiesību objektu, kā arī datubāzi, kuras nav atļāvis autortiesību vai blakustiesību subjekts, kā arī datubāzes veidotājs. Tehnoloģiskie līdzekļi uzskatāmi par efektīviem gadījumos, kad autortiesību vai blakustiesību subjekts, kā arī datubāzes veidotājs kontrolē autortiesību vai blakustiesību objekta, kā arī datubāzes izmantošanu ar piekļuves kontroli vai aizsardzības

procesu (ar kodēšanu, trokšņu radīšanu vai citādu autortiesību un blakustiesību objektu vai datubāzes pārveidošanu vai ar kopiju kontroles mehānismu, ar ko sasniedz aizsardzības mērķi);

19¹⁾ **tekstizrace un datizrace** — jebkāds automatizēts analītisks paņēmieni, ar kura palīdzību analizē tekstu un datus digitāli, lai iegūtu noteiktu informāciju, piemēram, modeļus, tendences un korelācijas;

20) **vizuālās mākslas oriģināldarbs** — grafiskās vai plastiskās mākslas darbs (glezna, kolāža, zīmējumi, gravīra, litogrāfija, skulptūra, gobelēns, keramikas vai stikla izstrādājums, fotogrāfija u.tml.), ja to izgatavojis pats autors, vai arī darba kopijas, kuras tiek uzskatītas par oriģināldarbiem. Darbu kopijas, kuras ierobežotā daudzumā izgatavojis pats autors vai kuras izgatavotas ar viņa atļauju, tiek uzskatītas par oriģināldarbiem. Šos darbu eksemplārus autors parasti ir numurējis, parakstījis vai kā citādi pienācīgi apzīmējis;

21) **vizuālās mākslas oriģināldarba pārdevējs** — komersants (arī komisionārs), kurš veic izsoli vai kura uzņēmums ir mākslas darbu galerija, mākslas salons, veikals, interneta veikals, izsoļu nams un tam līdzīgs uzņēmums, kur pircējam tiek piedāvāts iegādāties vizuālās mākslas oriģināldarbu.

(22.04.2004. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.02.2007., 18.04.2013., 06.12.2018. un 23.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 05.04.2023.)

2.pants. Autortiesību principi

(1) Autortiesības pieder autoram, tiklīdz darbs ir radīts, neatkarīgi no tā, vai darbs ir pabeigts.

(2) Autortiesības attiecināmas uz literāriem, zinātnes, mākslas un citiem šā likuma 4.pantā minētajiem darbiem, arī nepabeigtiem darbiem, neatkarīgi no darba uzdevuma un vērtības, izpaušmes formas vai veida.

(3) Autortiesību piederības apliecināšanai nav nepieciešama reģistrācija, darba speciāla noformēšana vai kādu citu formalitāšu ievērošana.

(4) Autors vai viņa tiesību pārņēmējs savas tiesības uz darbu var apliecināt ar autortiesību aizsardzības zīmi, kuru atveido ar tādu paņēmieni un tādā vietā, lai tā būtu nepārprotami redzama. Šī zīme ietver trīs elementus:

1) burtu "C" aplīti;

2) autortiesību subjekta vārdu (nosaukumu);

3) darba pirmpublicējuma gadu.

(5) Autortiesībām ir personisku un mantisku tiesību raksturs.

(6) Autortiesības tiesiskā režīma ziņā pielīdzināmas tiesībām uz kustamu mantu Civillikuma izpratnē, bet nevar būt par īpašuma prasības objektu.

3.pants. Autortiesību apjoms

(1) Autortiesības uz darbiem, kas izziņoti vai arī nav izziņoti Latvijā, bet atrodas Latvijā jebkādā materializētā formā, ir autoram vai viņa mantiniekiem, kā arī citiem autora tiesību pārņēmējiem.

(2) Autortiesības uz darbiem, kas vienlaikus publicēti ārvalstī un Latvijā, ir autoram vai viņa mantiniekiem, kā arī citiem autora tiesību pārņēmējiem.

(3) Saskaņā ar šā panta otro daļu darbs uzskatāms par vienlaikus publicētu ārvalstī un Latvijā, ja tas Latvijā bijis publicēts 30 dienu laikā pēc tā pirmpublicējuma ārvalstī.

(4) Latvijas pilsoņiem un personām, kurām ir tiesības uz nepilsoņa pasi, vai personām, kurām Latvija ir pastāvīgā dzīvesvieta (domicils), kā arī šo personu tiesību pārņēmējiem tiek atzītas autortiesības uz darbiem, kas izziņoti ārvalstī jebkādā materializētā formā. Citu personu autortiesības uz darbiem, kas izziņoti vai citādi darīti zināmi ārvalstī jebkādā materializētā formā, tiek atzītas saskaņā ar Latvijai saistošiem starptautiskajiem līgumiem.

II nodaļa Aizsargājamie un neaizsargājamie darbi

4.pants. Aizsargājamie darbi

Autortiesību objekts neatkarīgi no izpaušmes formas un veida ir šādi autoru darbi:

- 1) literārie darbi (grāmatas, brošūras, runas, datorprogrammas, lekcijas, aicinājumi, ziņojumi, sprediķi un citi līdzīga veida darbi);
- 2) dramatiskie un muzikāli dramatiskie darbi, scenāriji, audiovizuālu darbu literārie projekti;
- 3) horeogrāfiskie darbi un pantomīmas;
- 4) muzikālie darbi ar tekstu vai bez tā;
- 5) audiovizuālie darbi;
- 6) zīmējumi, glezniecības, tēlniecības un grafikas darbi un citi mākslas darbi;
- 7) lietišķās mākslas darbi, dekorācijas un scenogrāfijas darbi;
- 8) dizaina darbi;
- 9) fotogrāfiskie darbi un darbi, kas izpildīti fotogrāfijai līdzīgā veidā;
- 10) celtnu, būvju, arhitektūras darbu skices, meti, projekti un celtnu un būvju risinājumi, citi arhitektūras darinājumi, pilsētībūvniecības darbi un dārzu un parku projekti un risinājumi, kā arī pilnīgi vai daļēji uzceltas būves un realizētie pilsētībūvniecības vai ainavu objekti;
- 11) ģeogrāfiskās kartes, plāni, skices, plastiskie darbi, kas attiecas uz ģeogrāfiju, topogrāfiju un citām zinātnēm;
- 12) citi autoru darbi.

5.pants. Aizsargājamie atvasinātie darbi

(1) Neaizskarot oriģināldarbu autoru tiesības, tiek aizsargāti arī šādi atvasinātie darbi:

- 1) tulkojumi un apdares, pārstrādāti darbi, anotācijas, referāti, kopsavilkumi, apskati, muzikāli aranžējumi, ekrānizācijas un dramatisējumi un tamlīdzīgi darbi;
- 2) darbu krājumi (enciklopēdijas, antoloģijas, atlanti un tamlīdzīgi darbu krājumi), kā arī datubāzes un citi salikti darbi, kas materiālu atlasēs vai izkārtojuma ziņā ir radošās darbības rezultāts.

(2) Atvasinātie darbi tiek aizsargāti neatkarīgi no tā, vai uz darbiem, no kuriem tie atvasināti vai kuri iekļauti tajos, ir attiecināma autortiesību aizsardzība.

(3) Datubāzes, kuru izveidošanai, iegūšanai, pārbaudei vai demonstrēšanai ir bijis nepieciešams būtisks kvalitatīvs vai kvantitatīvs ieguldījums (finansu līdzekļi vai laika un enerģijas patēriņš), neatkarīgi no tā, vai tās ir autortiesību objekts, tiek aizsargātas saskaņā ar šā likuma IX nodaļu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.04.2004., 18.05.2017. un 23.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 05.04.2023.)

6.pants. Neaizsargājamie darbi

Autortiesības neaizsargā:

- 1) normatīvos un administratīvos aktus, citus valsts un pašvaldību iestāžu izdotus dokumentus un tiesas

nolēmumus (likumus, tiesu spriedumus, lēmumus un citus oficiālus dokumentus), kā arī šo tekstu oficiālos tulkojumus un oficiālās konsolidētās versijas;

2) valsts apstiprinātos, kā arī starptautiski atzītos oficiālos simbolus un zīmes (karogus, ģerboņus, himnas, apbalvojumus), kuru lietošanu nosaka atsevišķi normatīvie akti;

3) kartes, kuru sagatavošanu un lietošanu nosaka normatīvie akti;

4) presē, radio vai televīzijas raidījumos vai citos saziņas līdzekļos sniegto informāciju par dienas jaunumiem, dažādiem faktiem un notikumiem;

5) idejas, metodes, procesus un matemātiskās koncepcijas;

6) to vizuālās mākslas darbu kopijas, kuriem beidzies autortiesību termiņš, ja tās nav radošās darbības rezultāts.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.04.2004. un 23.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 05.04.2023.)

III nodaļa

Autors un autora tiesību pārņēmēji

7.pants. Autortiesību subjekti

(1) Darba autors, līdzautori, ieskaitot audiovizuāla darba autorus, atvasināto darbu autori, viņu mantinieki un citi autora tiesību pārņēmēji var būt autortiesību subjekti.

(2) Autortiesību subjekti autortiesības uz darbu īsteno paši vai ar savu pārstāvju starpniecību (arī ar kolektīvā pārvaldījuma organizāciju starpniecību).

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 18.05.2017. likumu, kas stājas spēkā 14.06.2017.)

8.pants. Autortiesību prezumpcija

(1) Persona, kuras vārds vai vispārātzīts pseidonīms ir norādīts uz publiskota vai publicēta darba vai reproducēta darba, uzskatāma par darba autoru, ja nav pierādīts pretējais.

(2) Ja darbs ir publicēts vai publicēts, nenorādot autoru, autora vārdā un interesēs darbojas redaktors, bet, ja arī redaktors nav norādīts, — izdevējs vai autora pilnvarota persona. Šis nosacījums ir spēkā līdz brīdim, kad darba autors atklāj savu personību un piesaka autorību.

9.pants. Līdzautori

(1) Ja darbam ir divi vai vairāki autori un katra autora individuālais ieguldījums darba radīšanā nav norobežojams kā neatkarīgs darbs, autortiesības uz darbu pieder visiem līdzautoriem kopīgi.

(2) Ja katra autora individuālais ieguldījums ir neatkarīgs darbs, autortiesības uz savu individuālo ieguldījumu kā neatkarīgu darbu ir katram autoram.

(3) Aizsardzību pret autortiesību pārkāpumiem var realizēt jebkurš līdzautors neatkarīgi no pārējiem līdzautoriem.

(4) Ja viens no autoriem atsakās pabeigt savu darba daļu darba radīšanas procesā vai no viņa neatkarīgu iemeslu dēļ to nevar pabeigt, viņš nedrīkst kavēt sava darba daļas izmantošanu visa darba pabeigšanai. Šim autoram ir autortiesības uz viņa darba daļu, kā arī uz atlīdzību par to, ja līgumā nav noteikts citādi.

10.pants. Salikta darba sastādītājs

(1) Sastādītājam, kura radošās darbības rezultāts ir materiālu atlase vai izkārojums, ir autortiesības uz attiecīgā saliktā darba sastādījumu.

(2) Krājumos un citos saliktos darbos iekļauto darbu autori saglabā autortiesības katrs uz savu darbu un var to patstāvīgi izmantot arī neatkarīgi no attiecīgā krājuma vai saliktā darba.

(3) Sastādītāja autortiesības nerada šķēršļus citām personām patstāvīgi veikt to pašu darbu un materiālu atlasī un izkārtojumu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 18.05.2017. likumu, kas stājas spēkā 14.06.2017.)

11.pants. Audiovizuāla darba autori

(1) Audiovizuāla darba autori ir režisors, scenārija autors, dialogu autors, attiecīgajam audiovizuālajam darbam radīta muzikāla darba (ar tekstu vai bez tā) autors, kā arī citas personas, kas radošās darbības rezultātā devušas savu ieguldījumu darba tapšanā.

(2) Par audiovizuāla darba autoru nevar atzīt šā darba producentu.

(3) Audiovizuāla darba autori, izņemot šim audiovizuālajam darbam radītā muzikālā darba autoru, saglabā autora personiskās tiesības katrs uz savu darbu, bet nevar to patstāvīgi izmantot neatkarīgi no audiovizuālā darba kopumā, ja līgumā ar audiovizuālā darba producentu nav noteikts citādi. Muzikāla darba autors saglabā gan autora personiskās tiesības, gan autora mantiskās tiesības. Scenārija autors savu darbu var izmantot cita veida darbā, ja vien līgumā nav noteikts citādi.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 18.05.2017. likumu, kas stājas spēkā 14.06.2017.)

12.pants. Darba devēja uzdevumā radīta darba autors

(1) Ja autors, būdams darba attiecībās ar darba devēju, ir radījis darbu, pildot darba pienākumus, personiskās un mantiskās tiesības uz šo darbu pieder autoram, izņemot šā panta otrajā daļā noteikto gadījumu. Darba devējs ar darba radīšanas brīdi iegūst tiesības izmantot minēto darbu mērķim, kādam tas radīts, un šim mērķim atbilstošā apmērā, ja vien darba līgumā nav paredzēts citādi. Autors var vienoties ar darba devēju par autora mantisko tiesību pāreju darba devējam.

(2) Ja datorprogrammu izstrādājis darbinieks, pildot darba uzdevumu, visas šādā veidā radītās datorprogrammas autora mantiskās tiesības pieder darba devējam, ja vien līgumā nav paredzēts citādi.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 23.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 05.04.2023.)

13.pants. Autora līgums par pasūtītu darbu

(1) Ja noslēgts autora līgums par pasūtītu darbu, autoram jāizpilda viņam pasūtītais darbs saskaņā ar līguma noteikumiem un jānodod tas pasūtītājam izmantošanai līgumā noteiktajā termiņā un norādītajā kārtībā.

(2) Autora pienākums ir personiski izpildīt viņam pasūtīto darbu.

(3) Līdzautorus pieaicināt un līdzautoru sastāvu mainīt drīkst tikai ar pasūtītāja rakstveida piekrišanu, ja tas nepieciešams darba izpildei un līgumā nav paredzēts citādi. Ja autors neievēro pienākumu personiski izpildīt darbu, pasūtītājs var uzteikt līgumu.

IV nodaļa Autora tiesības

14.pants. Autora personiskās tiesības

(1) Darba autoram ir neatsavināmas autora personiskās tiesības uz:

- 1) autorību — tiesības tikt atzītam par autoru;
- 2) izlemšanu, vai darbs tiks izziņots un kad tas tiks izziņots;

3) darba atsaukšanu — tiesības pieprasīt, lai darba izmantošana tiek pārtraukta, ar noteikumu, ka autors sedz zaudējumus, kas pārtraukšanas dēļ radušies izmantotājam;

4) vārdu — tiesības pieprasīt, lai viņa vārds būtu pienācīgi norādīts visās kopijās un jebkurā ar viņa darbu saistītā publiskā pasākumā, vai pieprasīt pseidonīma lietošanu vai anonimitāti;

5) darba neaizskaramību — tiesības atļaut vai aizliegt izdarīt jebkādas pārveidojumus, grozījumus un papildinājumus gan pašā darbā, gan tā nosaukumā;

6) pretdarbību (arī uz vienas pusē atkāpšanos no līguma, neatlīdzinot zaudējumus) jebkurai sava darba izkropļošanai, sagrozīšanai vai citādi pārveidošanai, kā arī tādai autora tiesību aizskaršanai, kas var kaitēt autora godam vai cieņai.

(1¹) Datorprogrammas autors, pamatojoties uz savām personiskajām tiesībām, nevar aizliegt datorprogrammas pārveidošanu, grozīšanu un papildināšanu, ja vien šāda izmantošana nekaitē autora godam un cieņai, kā arī nevar īstenot savas personiskās tiesības uz darba atsaukšanu.

(2) Neviena no šā panta pirmajā daļā minētajām tiesībām autora dzīves laikā nevar pāriet citai personai.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 23.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 05.04.2023.)

15.pants. Autora mantiskās tiesības

(1) Autoram, izņemot datorprogrammas vai datubāzes autoru, attiecībā uz sava darba izmantošanu ir šādas izņēmuma tiesības:

1) publicēt darbu;

2) publicēt darbu;

3) publiski izpildīt darbu;

4) izplatīt darbu;

5) raidīt darbu;

6) retranslēt darbu;

7) padarīt darbu pieejamu sabiedrībai pa vadiem vai citādā veidā tādējādi, ka tam var piekļūt individuāli izraudzītā vietā un individuāli izraudzītā laikā;

8) iznomāt, izīrēt vai publiski patapināt darba oriģinālu vai kopijas, izņemot trīsdimensiju arhitektūras darbus un lietišķās mākslas darbus;

9) tieši vai netieši, īslaicīgi vai pastāvīgi reproducēt darbu;

10) tulkot darbu;

11) aranžēt, dramatisēt, ekranizēt vai citādi pārveidot darbu.

(2) Datorprogrammas autoram attiecībā uz datorprogrammas izmantošanu ir šādas izņēmuma tiesības:

1) izplatīt datorprogrammu;

2) padarīt datorprogrammu pieejamu sabiedrībai pa vadiem vai citādā veidā tādējādi, ka tai var piekļūt individuāli izraudzītā vietā un individuāli izraudzītā laikā;

3) iznomāt, izīrēt un publiski patapināt datorprogrammu;

4) īslaicīgi vai pastāvīgi reproducēt datorprogrammu (ciktāl datorprogrammas ielādēšana, demonstrēšana, izmantošana, pārraidīšana vai glabāšana prasa to reproducēt, ja šādu darbību rakstveidā atļauj tiesību

subjekts);

5) tulkot, adaptēt un jebkādi citādi pārveidot datorprogrammu un reproducēt šādi iegūtos rezultātus (ciktāl tas nav pretrunā ar tās personas tiesībām, kura pārveido datorprogrammu).

(3) Datubāzes autoram attiecībā uz datubāzes izmantošanu ir šādas izņēmuma tiesības atļaut vai aizliegt:

1) publiskot vai demonstrēt datubāzi;

2) izplatīt datubāzi;

3) padarīt datubāzi pieejamu sabiedrībai pa vadiem vai citādā veidā tādējādi, ka tai var piekļūt individuāli izraudzītā vietā un individuāli izraudzītā laikā;

4) īslaicīgi vai pastāvīgi reproducēt datubāzi;

5) tulkot, adaptēt vai jebkādi citādi pārveidot datubāzi, kā arī reproducēt, izplatīt, publiskot, demonstrēt vai izrādīt šo darbību rezultātu.

(4) Autoram ir tiesības izmantot savu darbu jebkādā veidā, atļaut vai aizliegt tā izmantošanu, saņemt atlīdzību par atļauju izmantot savu darbu un par darba izmantošanu, izņemot likumā paredzētos gadījumus.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.04.2004. un 23.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 05.04.2023.)

16.pants. Autora tiesību pāreja

(1) Autora mantiniekiem pāriet tiesības izziņot un izmantot darbu un saņemt atlīdzību par atļauju izmantot darbu, kā arī par darba izmantošanu. Autora mantiniekiem ir tiesības aizsargāt autora personiskās tiesības.

(2) Citiem autora tiesību pāņēmējiem (arī juridiskajām personām) var pāriet tikai šā likuma 15.panta pirmajā, otrajā un trešajā daļā noteiktās tiesības.

(3) Autora tiesības nav saistītas ar īpašumtiesībām uz materiālo objektu, kurā darbs ir izteikts. Autora tiesības uz darbu, kas izteikts kādā materiālā objektā, šķiramas no šā objekta valdījuma. Materiālā objekta (arī darba pirmās fiksācijas eksemplāra) valdījuma pāreja pati par sevi nerada šā darba autora tiesību pāreju.

17.pants. Neatsavināmas autora tiesības saņemt atlīdzību vizuālās mākslas oriģināldarba publiskas tālākpārdošanas gadījumā (*droit de suite*)

(1) Autors saglabā neatsavināmas tiesības saņemt atlīdzību par atsavinātu vizuālās mākslas oriģināldarbu, kas pārgājis citas personas īpašumā. Vienošanās par autora atteikšanos no tiesībām uz atlīdzību uz turpmāko laiku nav spēkā. Par pirmo šā darba atsavināšanu uzskatāma vizuālās mākslas oriģināldarba īpašumtiesību pāreja no autora citai personai par atlīdzību vai bez tās.

(2) Pēc vizuālās mākslas oriģināldarba pirmās atsavināšanas, oriģināldarbu publiski pārdodot tālāk (izsolē, ar mākslas darbu galerijas, mākslas salona, veikala, interneta veikala, izsoļu nama un tamlīdzīga uzņēmuma starpniecību), autoram ir tiesība saņemt atlīdzību:

1) 5 procentus par tālākpārdošanas cenas daļu līdz 50 000,00 *euro*;

2) 3 procentus par tālākpārdošanas cenas daļu no 50 000,01 *euro* līdz 200 000,00 *euro*;

3) 1 procentu par tālākpārdošanas cenas daļu no 200 000,01 *euro* līdz 350 000,00 *euro*;

4) 0,5 procentus par tālākpārdošanas cenas daļu no 350 000,01 *euro* līdz 500 000,00 *euro*;

5) 0,25 procentus par tālākpārdošanas cenas daļu, kas pārsniedz 500 000,00 *euro*.

(3) Ikreizējā atlīdzības summa par vienu vizuālās mākslas oriģināldarbu nedrīkst pārsniegt 12 500,00 *euro*.

(4) Par pārdošanas cenu tiek uzskatīta naudas summa (bez nodokļiem), kuru saņem vizuālās mākslas

oriģināldarba pārdevējs.

(5) Visuālās mākslas oriģināldarba pārdevējam 10 dienu laikā pēc darba pārdošanas ir pienākums samaksāt atlīdzību kolektīvā pārvaldījuma organizācijai, kas pārvalda šīs tiesības, ja vienošanās ar kolektīvā pārvaldījuma organizāciju neparedz citu samaksas termiņu.

(6) Pēc šīs tiesības pārvaldošās kolektīvā pārvaldījuma organizācijas pieprasījuma pārdevējam (arī veikalam, galerijai, salonam u. tml.) ir pienākums sniegt informāciju, kas nepieciešama, lai nodrošinātu atlīdzības pārvaldīšanu. Šāds pieprasījums veicams triju gadu laikā pēc visuālās mākslas oriģināldarba pārdošanas.

(7) Visuālās mākslas oriģināldarba eksemplāra īpašniekam ir pienākums dot atsavinātā darba autoram iespēju īstenot tiesības reproducēt darbu, kā arī izstādīt darbu personālizstādē. Autoram ir pienākums pašam nodrošināt darba saglabāšanu, nogādājot to uz reproducēšanas vai izstādes vietu un atpakaļ, ja līgumā nav noteikts citādi.

(8) Šajā pantā minētās tiesības attiecināmas uz ārvalstu autoriem un viņu mantiniekiem tikai tādā gadījumā, ja konkrētajā valstī aizsargā Latvijas autoru un viņu mantinieku visuālās mākslas oriģināldarba publiskas tālākpārdošanas tiesības.

(9) Pēc autora nāves šajā pantā minētās tiesības ir autora mantiniekiem.

(22.04.2004. likuma redakcijā, ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.02.2007., 06.12.2007., 12.09.2013., 28.11.2013. un 18.05.2017. likumu, kas stājas spēkā 14.06.2017.)

17.¹ pants. Naudas zīmes

(1) Latvijas Bankai pieder autortiesības uz lata naudas zīmēm. Latvijas Bankas autortiesības neaizskar naudas zīmēs izmantoto attēlu autoru tiesības tikt atzītiem par autoriem.

(2) Naudas zīmes aizliegts jebkādā veidā reproducēt, izņemot gadījumu, kad Latvijas Banka, Eiropas Centrālā banka, centrālā banka vai valsts, kas emitējusi šīs naudas zīmes, sniegusi rakstveida atļauju vai tiek ievērotas Latvijas Bankas, Eiropas Centrālās bankas vai attiecīgās valsts naudas zīmju reproducēšanas prasības. Uz naudas zīmēm neattiecas autora mantisko tiesību ierobežojumi.

(22.04.2004. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.05.2004.)

V nodaļa Autora mantisko tiesību ierobežojumi

18.pants. Autora mantisko tiesību ierobežošanas principi

(1) Autora tiesības atļaut vai aizliegt sava darba izmantošanu un saņemt atlīdzību par tā izmantošanu var ierobežot šajā likumā noteiktajos gadījumos.

(2) Šajā likumā noteiktos autora mantisko tiesību ierobežojumus piemēro tādā veidā, lai tie nebūtu pretrunā ar autora darba normālas izmantošanas noteikumiem un nepamatoti neierobežotu autora likumīgās intereses.

(3) Šaubu gadījumā pieņemams, ka autora tiesības uz darba izmantošanu vai atlīdzības saņemšanu nav ierobežotas.

(4) Ja darba izmantotājam šā likuma 20.panta pirmās daļas 1.punktā, 21., 22., 23., 24. un 27. pantā noteiktajos gadījumos ir tiesības izmantot darbu, bet viņš šīs tiesības nevar īstenot autora izmantoto efektīvo tehnoloģisko līdzekļu dēļ, viņam ir tiesības lūgt, lai autors dod pieeju šiem darbiem, ievērojot autora mantisko tiesību ierobežojumus. Autors var atteikties dot šādu iespēju, ja darba izmantošana ir pretrunā ar šā panta otrās daļas noteikumiem.

(5) Ja darba izmantotājs un autors nevar panākt vienošanos par šā panta ceturtajā daļā noteikto, viņi var vērsties pie vidutāja.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.04.2004., 18.12.2014. un 23.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 05.04.2023.)

19.pants. Autora darba izmantošana bez autora piekrišanas un atlīdzības

(1) Autortiesības nav uzskatāmas par pārkāptām, ja bez autora piekrišanas un bez atlīdzības samaksas šajā likumā noteiktajā kārtībā:

- 1) darbs tiek izmantots informatīviem mērķiem (20. pants);
- 2) darbs tiek izmantots izglītības un pētniecības mērķiem (21. pants);
- 3) darbs tiek izmantots tekstizracei un datizracei (21.¹ pants);
- 4) darbs tiek izmantots tekstizracei un datizracei pētniecības mērķiem (21.² pants);
- 5) darbs tiek izmantots personu ar funkcionēšanas ierobežojumiem vajadzībām (22. pants);
- 6) noteikts darbs tiek izmantots tādu personu vajadzībām, kuras ir neredzīgas vai ar citādām lasīšanas grūtībām (22.¹ pants);
- 7) darbs tiek izmantots kultūras mantojuma iestāžu vajadzībām (23. pants);
- 8) darbs tiek reproducēts tiesvedības mērķiem (24. pants);
- 9) tiek izmantots publiski izstādīts darbs (25. pants);
- 10) darbs tiek izmantots publiskā izpildījumā valstisku vai reliģisku ceremoniju laikā, kā arī izglītības iestādēs nepastarpinātā mācību procesā (26. pants);
- 11) darbu īslaicīgi izmanto raidorganizācija (27. pants);
- 12) darbs tiek parādēts, kariķēts vai izmantots stilizācijās;
- 13) darbs tiek izmantots publiskas izstādes vai publiskas mākslas darbu pārdošanas reklāmas mērķiem (27.¹ pants);
- 14) datorprogramma tiek izmantota reproducēšanai, tulkošanai un citādi pārveidošanai (29. pants);
- 15) tiek nodrošināta datorprogrammas sadarbība (30. pants);
- 16) darba atsavināšana citai personai notiek atkārtoti, izņemot šā likuma 17. pantā noteikto (32. pants).

(2) *(Izslēgta ar 22.04.2004. likumu)*

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.04.2004., 06.12.2007., 06.12.2018. un 23.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 05.04.2023.)

19.¹ pants. Darba publisks patapinājums

(1) Autortiesības nav uzskatāmas par pārkāptām, ja bez autora piekrišanas, bet samaksājot viņam taisnīgu atlīdzību, publicēts darbs tiek izmantots publiskam patapinājumam.

(2) Ministru kabinets nosaka šā panta pirmajā daļā minētās atlīdzības aprēķināšanas kārtību attiecībā uz valsts, pašvaldību vai citu atvasinātu publisku personu un privātajām bibliotēkām, kā arī atlīdzības izmaksāšanas kārtību un proporcionālo sadali starp autoriem, izpildītājiem, fonogrammu producentiem un filmu producentiem.

(3) Atlīdzība par publicēta darba izmantošanu publiskam patapinājumam valsts, pašvaldību, atvasinātu publisku personu un privātajās bibliotēkās maksājama uz kolektīvā pārvaldījuma organizācijas norādīto kontu kredītiestādē.

(22.04.2004. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.02.2007. un 18.05.2017. likumu, kas stājas spēkā 14.06.2017.)

20.pants. Darba izmantošana informatīviem mērķiem

(1) Obligāti norādīt izmantotā darba nosaukumu un autora vārdu, kā arī ievērojot šā likuma 14.panta un 18.panta otrās daļas noteikumus, atļauts:

1) reproducēt un publicēt izziņotus darbus citātu un fragmentu veidā zinātniskos, pētniecības, polemiskos un kritiskos nolūkos, kā arī ziņu raidījumos un aktuālo notikumu apskatos izmantošanas mērķim atbilstošā apjomā;

2) publicēt, raidīt vai citādi darīt zināmas publiski teiktas politiskas runas, aicinājumus, ziņojumus un citus analogiskus darbus informatīvam mērķim atbilstošā apjomā;

3) fiksēt, publicēt un publicēt aktuālos notikumus fotogrāfijas darbos, raidorganizācijai — raidīt darbus, kas kļuvuši redzami vai dzirdami aktuālo notikumu gaitā, informatīvam mērķim atbilstošā apjomā.

(2) Šā panta noteikumi neattiecas uz datorprogrammām.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.04.2004., 06.12.2007. un 23.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 05.04.2023.)

21. pants. Darba izmantošana izglītības un pētniecības mērķiem

(1) Norādīt izmantotā darba nosaukumu, avotu un autora vārdu, kā arī ievērojot šā likuma 18. panta otrās daļas noteikumus, nekomerciālā nolūkā atļauts izmantot izziņotus darbus vai to fragmentus, izmantošanas mērķim atbilstošā apjomā:

1) ilustrēšanas mērķim mācību procesā, ja šāda izmantošana notiek izglītības iestādē vai citā vietā, kurā īsteno izglītības programmu, vai drošā elektroniskā vidē, kas pieejama tikai izglītojamiem un personām, kas īsteno izglītības programmu;

2) pētniecības mērķiem.

(2) Izmantošana ilustrēšanas mērķim šā likuma izpratnē ir tāda darbu vai to fragmentu izmantošana, kas atbalsta, bagātina vai papildina mācību procesu.

(3) Droša elektroniskā vide šā likuma izpratnē ir digitāla vide mācību vajadzībām, kurā tiek nodrošināta izglītojamo un personu, kas īsteno izglītības programmu, autentifikācija.

(4) Par šā panta pirmās daļas 1. punktā norādītās darbu vai to fragmentu izmantošanas vietu, ja to īsteno drošā elektroniskā vidē, uzskata Eiropas Savienības dalībvalsti vai Eiropas Ekonomikas zonas valsti, kurā dibināta attiecīgā izglītības iestāde. Par šā panta pirmās daļas 1. punktā norādītās darbu vai to fragmentu izmantošanas vietu uzskata Latviju, ja izglītības iestāde, kas dibināta ārpus Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts, darbojas Latvijā un īsteno mācību priekšmeta "Latvijas mācība" programmu.

(23.03.2023. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 05.04.2023.)

21.¹ pants. Darba izmantošana tekstizracei un datizracei

(1) Ievērojot šā likuma 18. panta otrās daļas noteikumus, atļauts reproducēt likumīgi pieejamus darbus, lai veiktu tekstizrāci un datizrāci.

(2) Saskaņā ar šā panta pirmo daļu izgatavotās darbu kopijas drīkst glabāt tik ilgi, cik tas nepieciešams tekstizrāces un datizrāces mērķiem.

(3) Autortiesību subjekti var aizliegt darbu izmantošanu šā panta pirmajā daļā norādītajā veidā, par to skaidri informējot piemērotā veidā. Par aizliegumu izmantot tiešsaistē publiski pieejamus darbus informē mašīnlasāmā formā, tostarp izmantojot metadatus.

(23.03.2023. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 05.04.2023.)

21.² pants. Darba izmantošana tekstizracei un datizracei pētniecības mērķiem

(1) Ievērojot šā likuma 18. panta otrās daļas noteikumus, pētniecības organizācijai un kultūras mantojuma iestādei

atļauts reproducēt likumīgi pieejamus darbus, lai veiktu tekstizraci un datizraci pētniecības mērķiem.

(2) Pētniecības organizācija šā likuma izpratnē ir augstākās izglītības institūcija, tostarp tās bibliotēka, zinātniska institūcija vai jebkāda cita institūcija, kuras galvenais uzdevums ir veikt pētniecību vai īstenot izglītojošu darbību, kas ietver arī pētniecību, un kura negūst peļņu vai visu gūto peļņu iegulda pētniecībā, vai arī darbojas sabiedrības interesēs, ko atzinusi valsts. Uzņēmumam, kuram pētniecības organizācijā ir izšķiroša ietekme, nav piekļuves priekšrocību tās radītajiem pētniecības rezultātiem.

(3) Pētniecības mērķiem izgatavotās darbu kopijas glabā, nodrošinot atbilstošu drošības līmeni, tik ilgi, cik tas nepieciešams pētniecības mērķiem, tostarp pētījuma rezultātu pārbaudei.

(4) Autortiesību subjektiem ir tiesības veikt pasākumus drošības un integritātes nodrošināšanai attiecībā uz datu tīkliem un datubāzēm, kuras izmanto darbu uzglabāšanai, šim mērķim atbilstošā apjomā.

(5) Šā panta noteikumi neattiecas uz datorprogrammām.

(23.03.2023. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 05.04.2023.)

22. pants. Darba izmantošana personu ar funkcionēšanas ierobežojumiem vajadzībām

Bez autora piekrišanas un atļūdzības samaksas, ievērojot šā likuma 18. panta otrās daļas noteikumus, nekomerčiālos nolūkos drīkst sagatavot izziņota darba kopiju pielāgotā formātā un to reproducēt, izplatīt un publiskot personām ar funkcionēšanas ierobežojumiem, ciktāl tas nepieciešams šo personu attiecīgā ierobežojuma gadījumā.

(06.12.2018. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 13.12.2018.)

22.¹ pants. Noteiktu darbu izmantošana tādu personu vajadzībām, kuras ir neredzīgas vai ar citādām lasīšanas grūtībām

(1) Persona, kura ir neredzīga vai ar citādām lasīšanas grūtībām, šā likuma izpratnē neatkarīgi no jebkādiem citiem funkcionēšanas ierobežojumiem ir persona, kas atbilst vismaz vienam no šādiem kritērijiem:

1) ir neredzīga;

2) ir ar redzes traucējumiem, kuru dēļ tā nespēj lasīt rakstu darbus tādā pašā mērā kā persona bez šādiem traucējumiem un kurus nevar mazināt tā, lai panāktu tādu redzes funkciju, kas ir līdzvērtīga tādu personu redzes funkcijai, kurām nav šādu traucējumu;

3) ir ar uztveres traucējumiem vai citādām lasīšanas grūtībām, kuru dēļ tā nespēj lasīt rakstu darbus līdzvērtīgi personām bez šādiem traucējumiem;

4) fizisku traucējumu dēļ nespēj noturēt grāmatu, rīkoties ar to, fokusēt skatienu vai kustināt acis tādā mērā, kāds parasti būtu nepieciešams lasīšanai.

(2) Kompetentā institūcija šā likuma izpratnē ir institūcija, kuras darbības mērķis nav peļņas gūšana un kura nodrošina izglītību vai piekļuvi informācijai personām, kuras ir neredzīgas vai ar citādām lasīšanas grūtībām. Par kompetentām institūcijām atzīstamas arī publiskas institūcijas un bezpeļņas organizācijas, kuras sniedz izglītības un informācijas piekļuves pakalpojumus personām, kuras ir neredzīgas vai ar citādām lasīšanas grūtībām, un šie pakalpojumi ir viena no minēto institūciju pamatdarbībām vai pienākumiem, vai viens no uzdevumiem, ko tās veic sabiedrības interesēs.

(3) Persona, kura ir neredzīga vai ar citādām lasīšanas grūtībām, vai persona, kas rīkojas tās labā, ievērojot šā likuma 18. panta otrās daļas noteikumus, bez autora atļūdzības un atļūdzības samaksas drīkst sagatavot jebkādā formā izteikta izziņota rakstu darba, tostarp audioformātā, vai nošu rakstā izteikta muzikāla darba un šajos darbos ietvertu ilustrāciju kopiju pielāgotā formātā tādas personas vajadzībām, kura ir neredzīga vai ar citādām lasīšanas grūtībām.

(4) Kompetentā institūcija bez autora atļūdzības un atļūdzības samaksas, ievērojot šā likuma 18. panta otrās daļas noteikumus, nekomerčiālos nolūkos drīkst:

1) sagatavot šā panta trešajā daļā norādīto darbu kopijas pielāgotā formātā izmantošanai tādas personas vajadzībām, kura ir neredzīga vai ar citādām lasīšanas grūtībām;

2) publiskot, padarīt pieejamu, izplatīt vai patapināt kopiju pielāgotā formātā Eiropas Savienības dalībvalstī dzīvojošai personai, kura ir neredzīga vai ar citādām lasīšanas grūtībām, vai Eiropas Savienības dalībvalstī dibinātai kompetentai institūcijai.

(5) Sagatavojot kopiju pielāgotā formātā, tās sagatavotājam ir pienākums ievērot darba neaizskaramību, izņemot gadījumus, kad darba pārveidošana nepieciešama, lai to padarītu pieejamu personām, kuras ir neredzīgas vai ar citādām lasīšanas grūtībām.

(6) Persona, kura ir neredzīga vai ar citādām lasīšanas grūtībām, un kompetentā institūcija ir tiesīga no jebkuras Eiropas Savienības dalībvalstī dibinātas kompetentās institūcijas iegūt kopiju pielāgotā formātā vai piekļūt tai.

(7) Latvijā dibināta kompetentā institūcija, kas veic šā panta ceturtajā vai sestajā daļā noteiktās darbības ar kopijām pielāgotā formātā attiecībā uz citās Eiropas Savienības dalībvalstīs dzīvojošām personām, kuras ir neredzīgas vai ar citādām lasīšanas grūtībām, vai Eiropas Savienības dalībvalstī dibinātām kompetentām institūcijām:

1) veic atbilstošus pasākumus, lai atturētu no kopiju pielāgotā formātā neatļautas reproducēšanas, izplatīšanas, publiskošanas un pieejamības sabiedrībai nodrošināšanas;

2) rīkojas ar darbiem un to kopijām pielāgotā formātā ar pienācīgu rūpību un veic ar tiem īstenoto darbību uzskaiti;

3) savā tīmekļvietnē vai izmantojot citus informācijas publiskošanas veidus publisko un atjaunina informāciju par to, kā tā pilda šīs daļas 1. un 2. punktā noteiktos pienākumus;

4) pēc pieprasījuma sniedz personām, kuras ir neredzīgas vai ar citādām lasīšanas grūtībām, citām kompetentām institūcijām vai autortiesību subjektiem šādu informāciju:

a) to darbu sarakstu, kuru kopijas pielāgotā formātā ir tās rīcībā, un pieejamiem šo darbu formātiem,

b) to kompetento institūciju nosaukumus un kontaktinformāciju, ar kurām tā veic kopiju pielāgotā formātā apmaiņu.

(06.12.2018. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 13.12.2018.)

23. pants. Darba izmantošana kultūras mantojuma iestāžu vajadzībām

(1) Ievērojot šā likuma 18. panta otrās daļas noteikumus, kultūras mantojuma iestādei nekomerciālā nolūkā atļauts jebkādā formātā un datu nesējā reproducēt tās krājumā pastāvīgi esošu darbu saglabāšanas mērķim, tostarp lai saglabātu sabojātu vai nolietotu darbu, vai tādu darbu, kura datu nesējs ir tehnoloģiski novecojis, šim mērķim atbilstošā apjomā.

(2) Ievērojot šā likuma 18. panta otrās daļas noteikumus, valsts, pašvaldības vai citas atvasinātas publiskas personas kultūras mantojuma iestādei nekomerciālā nolūkā atļauts tās krājumā esošus darbus, kā arī to kopijas, kas izgatavotas atbilstoši šā panta pirmajā daļā noteiktajam, pēc pieprasījuma izmantošanai zinātniskam pētījumam vai pašizglītībai padarīt individuāli pieejamas fiziskajām personām, kurām ir autorizēta pieeja attiecīgās kultūras mantojuma iestādes telpās īpaši ierīkotiem datoriem. Šo pakalpojumu kultūras mantojuma iestāde nodrošina, izmantojot īpaši aizsargātus iekšējos tīklus, tikai attiecībā uz darbiem, kuri nav pieejami komerciālā apītē, ciktāl vienošanās ar autoru nenosaka citādi.

(3) Ievērojot šā likuma 18. panta otrās daļas noteikumus, kultūras mantojuma iestādei atļauts bez tieša vai netieša komerciāla nolūka reproducēt tās krājumā esošus darbus vai to fragmentus plakātos, skrejlapās, brošūrās un tamlīdzīgos informatīvajos materiālos informēšanas mērķim atbilstošā apjomā.

(4) Šā panta otrās un trešās daļas noteikumi neattiecas uz datorprogrammām.

(23.03.2023. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 05.04.2023.)

24. pants. Darba reproducēšana tiesvedības mērķiem

(1) Bez autora atļaujas un bez autoratlīdzības samaksas ir atļauts darbu reproducēt tiesvedības mērķiem atbilstošā apjomā.

(2) Šā panta noteikumi neattiecas uz datorprogrammām.

25.pants. Publiski izstādīta darba izmantošana

(1) Publiskās vietās pastāvīgi izstādīta arhitektūras, fotogrāfijas, vizuālās mākslas, dizaina, kā arī lietišķās mākslas darba attēlojumu drīkst izmantot personiskai lietošanai, informācijā ziņu raidījumos vai aktuālo notikumu apskatos vai ietvert darbos nekomerciālā nolūkā.

(2) Šajā pantā minētais neattiecas uz gadījumiem, kad darba attēlojums ir objekts tālākai darba atkārtošanai, raidorganizācijām raidīšanai vai darba attēlu izmantošanai komerciālos nolūkos.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.04.2004. un 06.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 05.01.2008.)

26.pants. Darba brīva izmantošana publiskā izpildījumā

Ievērojot šā likuma 18.panta otrās daļas noteikumus, bez autora piekrišanas un bez autoratlīdzības samaksas atļauts publiski izpildīt darbu:

1) valstisku vai reliģisku ceremoniju laikā šādu ceremoniju raksturam atbilstošā apjomā;

2) izglītības programmas īstenošanas ietvaros mācību procesam atbilstošā apjomā nekomerciālam nolūkam, obligāti norādot izmantotā darba nosaukumu un autora vārdu un ievērojot nosacījumu, ka darbs tiek publiski izpildīts auditorijai, kurā ir tikai pedagogi, izglītojamie vai personas, kas tieši saistītas ar attiecīgās izglītības programmas īstenošanu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 06.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 05.01.2008.)

27.pants. Brīvs ieraksts īslaicīgai izmantošanai raidorganizācijām

(1) Ievērojot šā likuma 18.panta otrās daļas noteikumus, raidorganizācija drīkst izdarīt to darbu īslaicīgus ierakstus, kurus šai raidorganizācijai ir tiesības izmantot raidīšanai, ja šādus ierakstus raidorganizācija izdara par saviem līdzekļiem savām vajadzībām.

(2) Raidorganizācijas pienākums ir viena mēneša laikā pēc tādu ierakstu izgatavošanas tos iznīcināt, ja par ilgāku glabāšanas laiku nav bijusi vienošanās ar darba autoru.

(3) Darba ierakstus ar īpašu dokumentālu vai kultūrvēsturisku nozīmi var saglabāt oficiālos arhīvos bez vienošanās ar darba autoru, bet šādu darbu izmantošanai ir nepieciešama autora atļauja.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.04.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.05.2004.)

27.¹ pants. Darba izmantošana reklāmas mērķiem

Ievērojot šā likuma 18. panta otrās daļas noteikumus, atļauts izmantot šā likuma 4. panta 6., 7., 8. un 9. punktā norādītos darbus vai to fragmentus publiskas izstādes vai publiskas mākslas darbu pārdošanas reklamēšanai, ciktāl tas nepieciešams attiecīgā pasākuma popularizēšanai, neizmantojot jebkādā citā komerciālā nolūkā.

(23.03.2023. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 05.04.2023.)

28.pants. Darba reproducēšana tehniskai izmantošanai raidorganizācijā

(Izslēgts ar 22.04.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.05.2004.)

29.pants. Ierobežojumi attiecībā uz datorprogrammu reproducēšanas, tulkošanas, adaptēšanas un jebkādas citādas pārveidošanas tiesībām

(1) Ja līgumā nav paredzēts citādi un datorprogrammas izmantošanas tiesības iegūtas likumīgi, tās reproducēšanai, tulkošanai, adaptēšanai vai jebkādai citādi pārveidošanai un šo darbību rezultātu reproducēšanai nav nepieciešama īpaša autortiesību subjekta atļauja, ja vien šīs darbības (arī kļūdu labošana) ir nepieciešamas datorprogrammas lietošanai paredzētajam mērķim.

(2) Datorprogrammas izmantošanas tiesību likumīgajam ieguvējam, slēdzot līgumu, nedrīkst aizliegt izgatavot rezerves kopiju, ja šī kopija nepieciešama datorprogrammas lietošanai.

(3) Persona, kurai ir tiesības lietot datorprogrammu, bez autortiesību subjekta atļaujas drīkst novērot, pētīt vai pārbaudīt, kā programma funkcionē, lai atklātu idejas un principus, uz kuriem balstīti jebkādi datorprogrammas elementi, ja šī persona attiecīgās darbības veic, datorprogrammu ielādējot, demonstrējot, izmantojot, pārraidot vai glabājot.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.04.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.05.2004.)

30.pants. Datorprogrammu sadarbības nodrošināšana

(1) Autortiesību subjekta atļauja nav nepieciešama, ja bez datorprogrammas koda reproducēšanas vai tā formas mainīšanas nav iespējams iegūt vajadzīgo informāciju, lai panāktu neatkarīgi radītas datorprogrammas sadarbību ar citām datorprogrammām. Šāda izmantošana pieļaujama, ievērojot šādu noteikumu kopumu:

- 1) attiecīgās darbības veic persona, kas likumīgi ieguvusi tiesības izmantot datorprogrammas kopiju;
- 2) sadarbības panākšanai vajadzīgā informācija iepriekš nav bijusi viegli pieejama;
- 3) šīm darbībām ir pakļautas tikai tās datorprogrammas daļas, kas vajadzīgas sadarbības panākšanai.

(2) Saskaņā ar šā panta pirmās daļas noteikumiem iegūto informāciju nedrīkst:

- 1) izmantot citiem mērķiem kā tikai sadarbības panākšanai ar neatkarīgi radītu datorprogrammu;
- 2) izpaust citām personām, izņemot gadījumu, kad tas nepieciešams sadarbības panākšanai ar neatkarīgi radītu datorprogrammu;
- 3) izmantot nolūkā izstrādāt, ražot vai pārdot būtiski līdzīgu datorprogrammu vai veikt kādu citu darbību, ar kuru tiek pārkāptas autortiesības.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.04.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.05.2004.)

31.pants. Ierobežojumi attiecībā uz datubāzēm

(1) Likumīgs datubāzes vai tās eksemplāra lietotājs bez datubāzes autora atļaujas var veikt darbības, kas vajadzīgas, lai piekļūtu datubāzes saturam un to izmantotu. Ja datubāzes likumīgajam lietotājam ir atļauts izmantot tikai daļu no datubāzes, iepriekšminētais noteikums attiecas tikai uz šo daļu.

(2) Vienošanās, kas ir pretēja šā panta noteikumiem, nav spēkā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 23.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 05.04.2023.)

32.pants. Izplatīšanas tiesību izbeigšanās

Tiesības izplatīt darbu izbeidzas ar brīdi, kad darbs pirmo reizi ticis pārdots vai citādi atsavināts Eiropas Savienībā, ja to izdarījis pats autors vai ja tas izdarīts ar viņa piekrišanu. Šis nosacījums attiecas tikai uz tiem konkrētajiem materiālos objektos ietvertiem darbiem vai to kopijām, kuras ir pārdotas vai citādi atsavinātas.

(22.04.2004. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.05.2004.)

33.pants. Darba īslaicīga reproducēšana

Bez autora piekrišanas un bez atlīdzības ir atļauts īslaicīgi reproducēt darbu, ja darba reproducēšana ir tehnoloģiska procesa neatņemama un būtiska sastāvdaļa un reproducēšanas mērķis ir atļaut starpnieka veiktu darba pārsūtīšanu datortīklā starp trešajām personām vai likumīgu izmantošanu un ja šai reproducēšanai nav patstāvīgas ekonomiskas nozīmes.

(22.04.2004. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 06.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 05.01.2008.)

34.pants. Nesēja atlīdzība

(1) Bez autora piekrišanas fiziskajai personai atļauts darbus, kas iekļauti tiesiski iegūtā filmā vai fonogrammā vai arī citā aizsargājamā darba izpaušmes formā, kā arī vizuālos darbus reproducēt (tai skaitā digitālā formātā) vienā kopijā personiskai lietošanai bez tieša vai netieša komerciāla nolūka. Šādas kopijas izgatavošanā nedrīkst iesaistīt citas personas. Autori ir tiesīgi saņemt taisnīgu atlīdzību par šādas kopijas izgatavošanu (nesēja atlīdzība).

(2) Nesēja atlīdzību par reproducēšanu personiskai lietošanai maksā šādai reproducēšanai izmantojamo iekārtu un tukšo materiālo nesēju izgatavotāji un personas, kas tos ievie Latvijā.

(3) Nesēja atlīdzība netiek maksāta, ja šā panta otrajā daļā minētās iekārtas un tukšie materiālie nesēji tiek ievesti izmantošanai profesionālā darbībā raidorganizācijās vai iekārtas un tukšie materiālie nesēji tiek ievesti vairumā darbu reproducēšanai komerciālos nolūkos, kā arī tad, ja fiziskās personas tos ievie nekomerciālos nolūkos.

(4) Ja šā panta otrajā daļā minētās iekārtas un tukšie materiālie nesēji neizmantojami tiek izvesti no Latvijas, personām, kuras samaksājušas nesēja atlīdzību, ir tiesības to saņemt atpakaļ.

(5) Šā panta otrajā daļā minēto iekārtu un tukšo materiālo nesēju pārdevējam pēc kolektīvā pārvaldījuma organizācijas pieprasījuma ir pienākums pierādīt, ka nesēja atlīdzība par minētajām iekārtām un tukšajiem materiālajiem nesējiem ir samaksāta.

(6) Ja pārdevējs nevar pierādīt, ka nesēja atlīdzība ir samaksāta, tā jāmaksā pārdevējam. Šajā gadījumā pārdevējs ir tiesīgs vērsties ar regresa prasību pret izgatavotāju vai personu, kura minētās iekārtas un tukšos materiālos nesējus ievie Latvijā.

(7) Nesēja atlīdzības lielumu, iekasēšanas, atmaksāšanas un izmaksāšanas kārtību, kā arī proporcionālo sadali starp autoriem, izpildītājiem un fonogrammu un filmu producentiem nosaka Ministru kabinets.

(8) Šā panta noteikumi neattiecas uz datorprogrammām un datubāzēm.

(22.04.2004. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 06.12.2007., 18.05.2017. un 23.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 05.04.2023.)

35.pants. Atlīdzība par darbu reprogrāfisko reproducēšanu

(1) Bez autora piekrišanas fiziskajai personai atļauts publicētus darbus, izņemot notis, reprogrāfiski reproducēt personiskai lietošanai bez tieša vai netieša komerciāla nolūka. Darbus reprogrāfiski reproducēt fiziskās personas labā un tās personiskai lietošanai drīkst personas, kuru valdījumā vai lietošanā ir reprogrāfiskai reproducēšanai paredzētās iekārtas un kuras nodrošina šādas reproducēšanas pieejamību fiziskajām personām par maksu vai bez tās. Autori un izdevēji ir tiesīgi saņemt taisnīgu atlīdzību par reprogrāfisko reproducēšanu.

(2) Atlīdzību par reprogrāfisko reproducēšanu maksā personas, kuru valdījumā vai lietošanā ir reprogrāfiskai reproducēšanai paredzētās iekārtas un kuras nodrošina šādas reproducēšanas pieejamību fiziskajām personām par maksu vai bez tās.

(3) Par reprogrāfisko reproducēšanu maksājamās atlīdzības lielumu, kā arī tās iekasēšanas, atmaksāšanas un izmaksāšanas kārtību pēc vienošanās ar šā panta otrajā daļā minētajām personām vai ar šādu personu apvienību nosaka kolektīvā pārvaldījuma organizācija.

(4) Ministru kabinets izveido komisiju, kas pārstāv valsts pārvaldi un vienojas ar kolektīvā pārvaldījuma organizāciju par attiecīgās atlīdzības noteikšanas kritērijiem un lielumu. Komisijas sastāvā iekļauj Kultūras ministrijas, Izglītības un zinātnes ministrijas, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas, Tieslietu ministrijas un Finanšu ministrijas pārstāvjus. Komisijas panākto vienošanos apstiprina Ministru kabinets.

(5) Atlīdzību iekasē, sadala un autoriem un izdevējiem izmaksā viena kolektīvā pārvaldījuma organizācija, kas saņēmusi Kultūras ministrijas atļauju atbilstoši Autortiesību kolektīvā pārvaldījuma likumam.

(6) Iekasēto atlīdzību starp autoriem un izdevējiem sadala, pamatojoties uz Nacionālajā kopkatalogā iekļautiem iespaiddarbiem, kas piegādāti Latvijas Nacionālajai bibliotēkai saskaņā ar Obligāto eksemplāru likumu, un ievērojot šādus nosacījumus:

- 1) veicot sadali, ņem vērā Nacionālajā kopkatalogā iekļauto darbu skaitu un Latvijas Nacionālās bibliotēkas apkopoto informāciju par iespaidlokšņu skaitu, bet neņem vērā darbu saturu;

2) autori un izdevēji vienojas par proporcionālo sadali atsevišķi periodiskajiem un neperiodiskajiem darbiem, ievērojot šā panta pirmās daļas nosacījumus.

(06.12.2007. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 16.12.2010., 18.12.2014. un 18.05.2017. likumu, kas stājas spēkā 14.06.2017.)

VI nodaļa Autortiesību termiņš

36.pants. Vispārīgie noteikumi par autortiesību termiņu

(1) Autortiesības ir spēkā visu autora dzīves laiku un 70 gadus pēc autora nāves, izņemot šā likuma 37.pantā minētos gadījumus.

(2) Ja valsts, kurā darbs ir radīts, saskaņā ar Bernes konvencijas "Par literatūras un mākslas darbu aizsardzību" 5. panta ceturto daļu nav Eiropas Savienības dalībvalsts un darba autors nav Eiropas Savienības pilsonis, šā darba aizsardzības termiņš Eiropas Savienībā izbeidzas dienā, kad beidzas aizsardzība, ko piešķir darba izcelsmes valsts, bet nevar būt ilgāks par šā panta pirmajā daļā noteikto termiņu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 06.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 05.01.2008.)

37.pants. Autortiesību termiņš attiecībā uz atsevišķiem darbu veidiem

(1) Autortiesības uz audiovizuālu darbu ir spēkā 70 gadus pēc tam, kad mirusi pēdējā no šīm personām:

- 1) režisors;
- 2) scenārija autors;
- 3) dialogu autors;
- 4) audiovizuālam darbam radīta muzikāla darba autors.

(2) Autortiesības uz darbu, kas likumīgi kļuvis pieejams sabiedrībai anonīmi vai ar pseidonīmu, ir spēkā 70 gadus no brīža, kad tas likumīgi kļuvis pieejams sabiedrībai. Ja minētajā laikā autors, kura darbs likumīgi kļuvis pieejams sabiedrībai anonīmi vai ar pseidonīmu, atklāj savu personību vai viņa personība vairs nerada šaubas, tiek piemēroti šā likuma 36.panta pirmās daļas noteikumi.

(3) Autortiesības uz darbu, ko radījuši līdzautori, ir spēkā visu līdzautoru dzīves laiku un 70 gadus pēc pēdējā, pārējos līdzautorus pārdzīvojušā līdzautora nāves.

(4) Autoriem, kuru darbi Latvijā bija aizliegti vai kuru izmantošana no 1940.gada jūnija līdz 1990.gada maijam bija ierobežota, no autortiesību noilguma termiņa tiek atskaitīti aizlieguma vai ierobežojuma gadi.

(5) Autortiesības uz darbiem, kuru autortiesību aizsardzības termiņš sākas no likumīgas publicēšanas brīža un kuri publicēti sējumos, daļās, laidienos vai epizodēs, ir spēkā katram sējumam, daļai, laidienam vai epizodei atsevišķi.

(6) Darbam, kura aizsardzības termiņš netiek aprēķināts no autora vai autoru nāves brīža, aizsardzība ir beigusies, ja 70 gadu laikā pēc šā darba radīšanas tas likumīgi nav kļuvis pieejams sabiedrībai.

(7) Ikviens persona, kura pēc autortiesību termiņa izbeigšanās likumīgi publicē vai publisko iepriekš npublicētu darbu, iegūst tiesības, kas pielīdzināmas autora mantiskajām tiesībām un ir spēkā 25 gadus pēc darba pirmās publicēšanas vai publiskošanas.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.04.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.05.2004.)

38.pants. Autortiesību termiņa aprēķināšana

Šajā nodaļā paredzētā autortiesību termiņa tecējums sākas tā gada 1.janvārī, kas seko pēc tiesību rašanās brīža

(juridiskā fakta), un beidzas tā gada 31.decembrī, kurā izbeidzas šā likuma 36. un 37.pantā minētie termiņi.

39.pants. Darbi, attiecībā uz kuriem izbeidzies autortiesību termiņš

(1) Darbus, attiecībā uz kuriem izbeidzies autortiesību termiņš, var brīvi izmantot jebkura persona, ievērojot autora tiesības uz vārdu un darba neaizskaramību saskaņā ar šā likuma 14.panta noteikumiem.

(2) Autoratlīdzība par šādu darbu izmantošanu netiek maksāta.

VII nodaļa

Autora mantisko tiesību atsavināšana un darba izmantošanas tiesības

(Nodaļas nosaukums 23.03.2023. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 05.04.2023.)

39.¹ pants. Autora tiesības rīkoties ar savām mantiskajām tiesībām

Autors ir tiesīgs rīkoties ar savām mantiskajām tiesībām jebkādā veidā, tostarp:

1) tās atsavināt;

2) izsniegt atļauju darba izmantošanai.

(23.03.2023. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 05.04.2023.)

39.² pants. Autora mantisko tiesību atsavināšana

(1) Autors var atsavināt visas vai atsevišķas savas mantiskās tiesības, norādot teritoriju, uz kuru mantiskās tiesības atsavinātas, kā arī ierobežot minēto tiesību atsavināšanu ar noteiktu termiņu.

(2) Ja līgumā, ar kuru autors atsavina savas mantiskās tiesības, nav norādīta teritorija, uz kuru mantiskās tiesības atsavinātas, tās uzskatāmas par atsavinātām uz valsti, kurā noslēgts līgums.

(23.03.2023. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 05.04.2023.)

40.pants. Darba izmantošanas tiesības

(1) Lai iegūtu darba izmantošanas tiesības, darba izmantotājiem attiecībā uz katru darba izmantošanas veidu un katru darba izmantošanas reizi jāsaņem autortiesību subjekta atļauja. Ir aizliegts izmantot darbus, ja nav saņemta autortiesību subjekta atļauja, izņemot likumā noteiktos gadījumus.

(2) Autortiesību subjekta atļauja tiek izsniegta gan licences līguma, gan licences veidā.

(3) Darba izmantotājam pirms darba izmantošanas jānoslēdz licences līgums vai jāsaņem darba izmantošanas licence.

(4) Dokumentam, kas apliecina darba izmantošanas tiesības, jāatrodas pie koncerta, izrādes, atrakcijas vai pasākuma rīkotāja vismaz 10 dienas pirms attiecīgā pasākuma.

(5) Darbu izmantotājiem pēc autortiesību subjekta pieprasījuma ir pienākums sniegt informāciju par izmantotajiem darbiem tādā apjomā, kādu pieprasa autortiesību subjekts. Kolektīvā pārvaldījuma organizācijas tiesības saņemt informāciju par darbu izmantošanu un tās pieprasīšanas kārtību nosaka Autortiesību kolektīvā pārvaldījuma likums.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.04.2004., 06.12.2007. un 18.05.2017. likumu, kas stājas spēkā 14.06.2017.)

41.pants. Licences līgums

(1) Licences līgums ir līgums, ar kuru viena puse — autortiesību subjekts — dod atļauju otrai pusei — darba izmantotājam — izmantot darbu un nosaka darba izmantošanas veidu, vienojoties par izmantošanas noteikumiem, atlīdzības lielumu, tās izmaksāšanas kārtību un termiņu.

(2) Licences līgumā var paredzēt, ka licencē tiek piešķirtas tiesības darbu izmantot vienā vai vairākos norādītajos veidos, kā arī tiesības izsniegt licenci trešajām personām (apakšlicence). Attiecīgās tiesības var piešķirt pilnībā vai daļēji. Ja līgumā tādu norādījumu nav, darba izmantotāja tiesības tiek ierobežotas ar tām darbībām, kas izriet no līguma un ir nepieciešamas līguma mērķa sasniegšanai.

(3) Ja licences līgumā atbildības lielums nav konkretizēts, strīda gadījumā to nosaka tiesa pēc saviem ieskatiem.
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 23.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 05.04.2023.)

42.pants. Licence un tās veidi

(1) Licence ir atļauja izmantot attiecīgo darbu tādā veidā un ar tādiem noteikumiem, kādi norādīti licencē. Ir vienkārša licence, izņēmuma licence un vispārēja licence.

(2) Vienkārša licence dod licenciātam tiesības veikt tajā norādītās darbības vienlaikus ar autoru vai citām personām, kuras arī saņēmušas vai saņems attiecīgo licenci.

(3) Izņēmuma licence dod tiesības veikt tajā norādītās darbības vienīgi licenciātam.

(4) Vispārējo licenci izsniedz kolektīvā pārvaldījuma organizācija, un šī licence dod tiesības izmantot visu to autoru darbus, kurus pārstāv šī organizācija.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 18.05.2017. un 23.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 05.04.2023.)

43.pants. Licences un licences līguma forma

(1) Jebkura licence izsniedzama rakstveidā.

(2) Licences līgumu var slēgt gan mutvārdos, gan rakstveidā.

(3) Rakstveidā slēdzami šādi licences līgumi:

1) izdevniecības līgums;

2) līgums par darba publiskošanu;

3) līgums par audiovizuāla darba radīšanu;

4) līgums, kas nosaka tādas tiesības, kādas ietvertas vispārējā vai izņēmuma licencē.

44.pants. Licences līguma vai licences termiņš

(1) Laiks, uz kādu noslēgts licences līgums vai izsniegta licence, tiek noteikts, pusēm vienojoties.

(2) Ja noslēgtais licences līgums vai izsniegtā licence nav ierobežoti laika ziņā, autors vai cits autortiesību subjekts var izbeigt licences līgumu vai atsaukt licenci, sešus mēnešus iepriekš paziņojot uzteikumu.

(3) Licences līgumā vai licencē iekļautais noteikums par autora atteikšanos no šā panta otrajā daļā paredzētajām tiesībām nav spēkā.

45.pants. Teritorija, kurā ir spēkā licences līgums vai licence

(1) Licences līgumā vai licencē norādāma teritorija, kurā līgums vai licence ir spēkā.

(2) Ja licences līgumā vai licencē nav norādīta teritorija, kurā tie ir spēkā, tie attiecas uz valsti, kurā noslēgts licences līgums vai izsniegta licence.

45.¹ pants. Taisnīga atlīdzība par mantisko tiesību atsavināšanu vai darba izmantošanu

(1) Līgumā, ar kuru autors atsavina savas mantiskās tiesības, un licences līgumā nosakāma taisnīga atlīdzība autoram par mantisko tiesību atsavināšanu vai darba izmantošanu.

(2) Šā likuma VII nodaļas izpratnē atlīdzība ir taisnīga, ja tā atbilst atsavināmo mantisko tiesību vai iegūstamo darba izmantošanas tiesību ekonomiskajai vērtībai un ja tā veido samērīgu daļu no tiesību vai darba izmantošanas rezultātā gūtā mantiskā labuma.

(3) Nosakot taisnīgu atlīdzību, ņem vērā mantisko tiesību vai darba izmantošanas tiesību ekonomisko vērtību ietekmējošus apstākļus, tostarp komerciālu un nekomerciālu labumu, kuru gūst tiesību pārņēmējs vai darba izmantotājs, tiesību vai darba izmantošanas mērķi, apjomu un nozīmību atkarībā no izmantošanas veida, autora ieguldījumu darba radīšanā, kā arī tiesību pārņēmēja vai darba izmantotāja finanšu ieguldījumu attiecībā uz konkrēto darbu.

(4) Ja starp autoru un tiesību pārņēmēju vai licenciātu rodas strīds par to, vai līgumā noteiktā atlīdzība ir taisnīga, autoram ir tiesības prasīt tiesību pārņēmējam vai licenciātam grozīt līgumu, nosakot tajā taisnīgu atlīdzību, un izmaksāt atlīdzību (atlīdzības starpību), kas autoram pienāktos, ja taisnīga atlīdzība būtu noteikta, noslēdzot līgumu. Ja triju mēnešu laikā no dienas, kad autors ir vērsies pie tiesību pārņēmēja vai licenciāta, nav izdevies vienoties par līguma grozījumiem, autors ir tiesīgs prasīt taisnīgas atlīdzības noteikšanu tiesā.

(5) Darba samaksa, ko autors saņēmis par darbu, kuru tas radījis, būdam darba attiecībās ar darba devēju un pildot darba pienākumus, uzskatāma par taisnīgu atlīdzību.

(6) Autoram neatkarīgi no šā panta pirmajā daļā minētajām tiesībām ir tiesības prasīt papildu atlīdzību, ja līgumā noteiktā atlīdzība ir nesamērīgi maza, salīdzinot ar visiem ieņēmumiem, kas pēc līguma noslēgšanas gūti tieši tiesību vai darba izmantošanas rezultātā, tostarp ja minētie ieņēmumi gūti jauna tiesību vai darba izmantošanas veida rezultātā vai tāda izmantošanas veida rezultātā, kura nozīmība pieaugusi attiecīgā līguma darbības laikā. Pienākums maksāt papildu atlīdzību ir personai, ar kuru autors noslēdzis līgumu, vai — mantisko tiesību tālākas atsavināšanas gadījumā — šo tiesību pārņēmējam.

(7) Ja šā panta sestajā daļā minētās autora tiesības prasīt papildu atlīdzību paredzētas nozares kolektīvās vienošanās ietvaros, piemēro attiecīgo kolektīvo vienošanos.

(8) Līguma noteikums, kas paredz autora atteikšanos no šajā pantā minētajām tiesībām, nav spēkā.

(9) Šā panta noteikumi neattiecas uz datorprogrammu autoriem.

(10) Šā panta noteikumi neattiecas uz licences līgumiem, kuri noslēgti ar kolektīvā pārvaldījuma organizāciju vai neatkarīgo pārvaldījuma sabiedrību Autortiesību kolektīvā pārvaldījuma likuma izpratnē.

(23.03.2023. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 05.04.2023. Sk. pārejas noteikumu 17. punktu)

45.² pants. Pienākums sniegt informāciju

(1) Autora mantisko tiesību pārņēmējam un licenciātam, ar kuru autors noslēdzis licences līgumu, ir pienākums vismaz reizi gadā sniegt autoram aktuālu un visaptverošu informāciju par tiesību vai darba izmantošanu, tostarp par tiesību vai darba izmantošanas veidiem, šīs izmantošanas rezultātā gūtajiem ieņēmumiem un atlīdzību, kas pienākas autoram. Šo informāciju sniedz atbilstoši katras nozares specifiskajiem apstākļiem, tostarp līgumā ar autoru vienojoties par informācijas sniegšanas veidu un formu.

(2) Ja tiesību pārņēmējs ir noslēdzis licences līgumu vai izsniedzis licenci darba tālākai izmantošanai un tādēļ tiesību pārņēmēja rīcībā nav šā panta pirmajā daļā norādītās informācijas, tiesību pārņēmējs pēc autora vai autora pārstāvja pieprasījuma nekavējoties sniedz viņam informāciju par licenciātu (vārdu, uzvārdu vai nosaukumu un kontaktinformāciju). Licenciātam pēc autora vai autora pārstāvja pieprasījuma ir pienākums nekavējoties sniegt viņam šā panta pirmajā daļā norādīto informāciju, kura ir licenciāta rīcībā.

(3) Ja licenciāts, ar kuru autors noslēdzis licences līgumu, ir izsniedzis apakšlicenci darba tālākai izmantošanai un tādēļ licenciāta rīcībā nav šā panta pirmajā daļā norādītās informācijas par darba izmantošanu atbilstoši apakšlicencei, licenciāts pēc autora vai autora pārstāvja pieprasījuma nekavējoties sniedz viņam informāciju par apakšlicences saņēmēju (vārdu, uzvārdu vai nosaukumu un kontaktinformāciju). Apakšlicences saņēmējam pēc autora vai autora pārstāvja pieprasījuma ir pienākums nekavējoties sniegt viņam šā panta pirmajā daļā norādīto informāciju, kura ir apakšlicences saņēmēja rīcībā.

(4) Ja šā panta pirmajā daļā norādītās informācijas sniegšana ir saistīta ar nesamērīgu administratīvo slogu salīdzinājumā ar tiesību vai darba izmantošanas rezultātā gūtajiem ieņēmumiem, tiesību pārņēmējs un licenciāts ir tiesīgs sniegt tikai tāda veida un detalizācijas līmeņa informāciju, kādu šādos gadījumos var pamatoti sagaidīt.

(5) Tiesību pārņēmējam un licenciātam nav pienākuma sniegt šā panta pirmajā daļā norādīto informāciju attiecībā uz autoru, kura ieguldījums kopējā darbā ir nebūtisks, izņemot gadījumu, kad autors ir informējis tiesību pārņēmēju vai licenciātu, ka minētā informācija nepieciešama, lai īstenotu šā likuma 45.¹ panta sestajā daļā paredzētās tiesības uz papildu atlīdzību.

(6) Ja šajā pantā noteiktais informācijas sniegšanas pienākums paredzēts nozares kolektīvās vienošanās ietvaros un tas atbilst visiem šā panta nosacījumiem, piemēro attiecīgo kolektīvo vienošanos.

(7) Līguma noteikums, kas paredz autora atteikšanos no šajā pantā minētajām tiesībām, nav spēkā.

(8) Attiecībā uz darbiem, ko autors radījis, būdams darba attiecībās ar darba devēju un pildot darba pienākumus, šā panta pirmajā daļā norādīto informāciju sniedz pēc autora pieprasījuma, tostarp par tādu minēto darbu izmantošanu, kas nav paredzēta darba līgumā vai neatbilst mērķim, kādam darbs radīts.

(9) Šā panta noteikumi neattiecas uz datorprogrammu autoriem.

(10) Šā panta noteikumi neattiecas uz licences līgumiem, kuri noslēgti ar kolektīvā pārvaldījuma organizāciju vai neatkarīgo pārvaldījuma sabiedrību Autortiesību kolektīvā pārvaldījuma likuma izpratnē.

(23.03.2023. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 05.04.2023.)

45.³ pants. Vienpusēja atkāpšanās no līguma

(1) Ja divu gadu laikā kopš līguma noslēgšanas vai darba nodošanas pasūtītājam, kas notikusi pēc līguma noslēgšanas, tiesību pārņēmējs vai licenciāts, kuram darba izmantošanas tiesības piešķirtas ar izņēmuma licenci, nav sācis izmantot minēto darbu, autoram ir tiesības vienpusēji atkāpties no līguma vai atsaukt licenci pilnībā vai attiecībā uz daļu no tiesībām, izņemot gadījumus, kad ir pamatoti sagaidāms, ka autors pats novērsīs apstākļus, kuru dēļ tiesības vai darbs netika izmantots.

(2) Autors var īstenot šā panta pirmajā daļā paredzētās tiesības, ja viņš ir informējis tiesību pārņēmēju vai licenciātu par nodomu vienpusēji atkāpties no līguma vai atsaukt licenci, nosakot saprātīgu termiņu, kas nav īsāks par 12 mēnešiem, kura laikā tiesību pārņēmējam vai licenciātam nepieciešams sākt darba izmantošanu, bet tiesību pārņēmējs vai licenciāts līdz noteiktā termiņa beigām izmantošanu nav sācis.

(3) Pēc šā panta otrajā daļā minētā termiņa beigām autors īsteno šā panta pirmajā daļā paredzētās tiesības, triju mēnešu laikā par to informējot tiesību pārņēmēju vai licenciātu. Ja autors nav informējis tiesību pārņēmēju vai licenciātu par vienpusēju atkāpšanos no līguma iepriekš norādītajā termiņā, minētais līgums turpmāk uzskatāms par licences līgumu, ar kuru piešķirta vienkārša licence darba izmantošanai.

(4) Ja darbam ir divi vai vairāki autori un katra autora individuālais ieguldījums nav norobežojams kā neatkarīgs darbs, šā panta pirmajā daļā paredzētās tiesības var īstenot tikai visi līdzautori kopīgi, izņemot gadījumu, kad kāds no līdzautoriem izmanto iespēju minēto līgumu turpmāk uzskatīt par licences līgumu, ar kuru piešķirta vienkārša licence darba izmantošanai, ievērojot šā panta pirmo un otro daļu.

(5) Līguma noteikums, kas paredz atkāpšanos no šajā pantā minētajām tiesībām, ir spēkā tikai gadījumā, kad tas noteikts nozares kolektīvās vienošanās ietvaros.

(6) Šā panta noteikumi neattiecas uz datorprogrammu autoriem.

(7) Šā panta noteikumi neattiecas uz licences līgumiem, kuri noslēgti ar kolektīvā pārvaldījuma organizāciju vai neatkarīgo pārvaldījuma sabiedrību Autortiesību kolektīvā pārvaldījuma likuma izpratnē.

(23.03.2023. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 05.04.2023. Sk. pārejas noteikumu 17. punktu)

46.pants. Darba noma

(1) Autors saglabā tiesības saņemt taisnīgu atlīdzību par iznomāšanu arī tad, ja viņš ir atsavinājis savas

iznomātāja tiesības attiecībā uz fonogrammu, audiovizuāla darba oriģinālu vai to kopijām producentam.

(2) Ja autors ir atsavinājis savas iznomātāja tiesības attiecībā uz fonogrammu, audiovizuāla darba oriģinālu vai to kopijām trešajām personām, viņš saglabā tiesības saņemt atlīdzību par nomu.

(3) Vienošanās par autora atteikšanos no tiesībām uz atlīdzību uz turpmāko laiku nav spēkā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 23.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 05.04.2023.)

46.¹ pants. Raidorganizāciju sniegtie papildinošie tiešsaistes pakalpojumi

(1) Papildinošs tiešsaistes pakalpojums šā likuma izpratnē ir tiešsaistes pakalpojums, kas ietver radio vai televīzijas raidījumu un tos papildinošu materiālu nodrošināšanu sabiedrībai, ko veic raidorganizācija vai kas tiek veikta raidorganizācijas kontrolē un tai uzņemoties atbildību, vienlaikus ar raidorganizācijas veikto raidījumu pārraidi vai ierobežotu laiku pēc tās. Televīzijas raidījumi šā panta izpratnē ir televīzijas ziņu un aktuālo notikumu raidījumi vai citi pašas raidorganizācijas veidotie un pilnībā finansētie televīzijas raidījumi, izņemot sporta pasākumu un tajos ietverto darbu pārraides.

(2) Papildinošos tiešsaistes pakalpojumus nodrošina, raidot darbus, padarot tos pieejamus sabiedrībai pa vadiem vai citādā veidā tādējādi, ka tiem var piekļūt individuāli izraudzītā vietā un laikā, kā arī darbus reproducējot. Par papildinošo tiešsaistes pakalpojumu nodrošināšanai nepieciešamo darbību norises vietu uzskata to Eiropas Savienības dalībvalsti vai Eiropas Ekonomikas zonas valsti, kurā raidorganizācijai ir galvenā saimnieciskās darbības vieta.

(3) Nosakot atlīdzības lielumu par šā panta otrajā daļā minēto darbu izmantošanu, ņem vērā visus papildinošā tiešsaistes pakalpojuma aspektus, tostarp minētajā pakalpojumā ietverto raidījumu pieejamības ilgumu tiešsaistē, auditoriju un nodrošinātās valodu versijas. Atlīdzību var noteikt arī kā daļu no raidorganizācijas ieņēmumiem.

(4) Šā panta otrās daļas piemērošana neskar autortiesību subjektu un raidorganizācijas līgumslēgšanas brīvību vienoties par to tiesību ierobežošanu, kas nepieciešamas papildinošo tiešsaistes pakalpojumu nodrošināšanai.

(23.03.2023. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 05.04.2023. Sk. pārejas noteikumu 18. punktu)

46.² pants. Tiešā ievade

(1) Tiešā ievade šā likuma izpratnē ir tehnisks process, ar kura starpniecību raidorganizācija pārraida savus raidījumus nesošus signālus organizācijai, kas nav raidorganizācija, tādā veidā, ka raidījumus nesošie signāli to pārraidīšanas laikā nav pieejami sabiedrībai.

(2) Ja raidorganizācija pārraida raidījumus nesošus signālus izplatītājam, izmantojot tiešo ievadi, tomēr vienlaikus neveicot šo raidījumus nesošo signālu pārraidīšanu sabiedrībai, un ja signālu izplatītājs pārraida minētos signālus sabiedrībai, uzskatāms, ka raidorganizācija un signālu izplatītājs veic vienotu publiskošanas darbību.

(3) Raidorganizācijai un signālu izplatītājam šā panta otrajā daļā minētajai publiskošanai nepieciešams saņemt autortiesību subjektu atļauju.

(4) Raidorganizācija un signālu izplatītājs nav solidāri atbildīgi par šā panta otrajā daļā minēto vienoto publiskošanas darbību.

(23.03.2023. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 05.04.2023. Sk. pārejas noteikumu 19. punktu)

VIII nodaļa Blakustiesības

47.pants. Blakustiesību objekti un subjekti

(1) Blakustiesības ir izpildītāju, fonogrammu producentu, filmu producentu, raidorganizāciju un preses izdevēju tiesības.

(2) Blakustiesību objekts ir izpildījums, tā fiksācija, fonogramma, filma, raidījums un preses izdevums.

(3) Šajā nodaļā noteikto tiesību subjekti ir izpildītāji, fonogrammu producenti, filmu producenti, raidorganizācijas, preses izdevēji vai to tiesību pārņēmēji, tostarp mantinieki.

(4) Kabeloperatori, kuri tikai retranslē citu raidorganizāciju raidījumus, nav blakustiesību subjekti.

(5) Fonogrammu producenti, filmu producenti un raidorganizācijas īsteno savas tiesības to tiesību ietvaros, kas līgumā ar autoru un izpildītāju piešķirtas uz autortiesību un blakustiesību objektu. Atļauja, kas saņemta no viena blakustiesību subjekta par blakustiesību objekta izmantošanu, neaizstāj atļauju, kas jāsaņem no cita blakustiesību subjekta un darba autora. Autora un izpildītāja atļaujas nav savstarpēji aizvietošanas.

(6) Blakustiesību subjekti īsteno šajā nodaļā noteiktās tiesības, ievērojot darbu autoru tiesības.

(7) Blakustiesību apliecināšanai nav nepieciešamas nekādas formalitātes. Izpildītāji, fonogrammu producenti un filmu producenti uz fonogrammu kopijām vai to iesaiņojuma var izmantot zīmi, kas ietver divus elementus: burtu "P" aplītī un fonogrammas pirmpublicējuma vai filmas fiksācijas gadu.

(8) Persona, kuras vārds, pseidonīms vai nosaukums ir norādīts uz blakustiesību objekta, pievienots tam vai parādās saistībā ar blakustiesību objektu, uzskatāma par blakustiesību subjektu, ja nav pierādīts pretējais.

(9) Blakustiesību subjekta tiesības nav saistītas ar īpašumtiesībām uz materiālo objektu, kurā izteikts vai ietverts blakustiesību objekts. Blakustiesību subjekta tiesības šķiramas no materiālā objekta valdījuma. Blakustiesību objekta valdījuma pāreja pati par sevi nerada blakustiesību subjekta tiesību pāreju.

(9¹) Attiecībā uz blakustiesību subjektu tiesībām rīkoties ar savām mantiskajām tiesībām piemērojami šā likuma 39.¹ un 39.² panta noteikumi.

(10) Attiecībā uz blakustiesību objektu izmantošanu piemērojami šā likuma 40., 41., 42., 43., 44., 45., 46.¹ un 46.² panta noteikumi. Izpildītājiem piemēro arī šā likuma 45.¹, 45.² un 45.³ panta noteikumus.

(11) Blakustiesību subjekti īsteno savas tiesības tieši, ar pilnvarotu personu vai kolektīvā pārvaldījuma organizāciju starpniecību.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.04.2004., 18.05.2017. un 23.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 05.04.2023.)

48.pants. Izpildītāju tiesības

(1) *(Izslēgta ar 22.04.2004. likumu.)*

(2) Izpildītājam neatkarīgi no viņa mantiskajām tiesībām, kā arī gadījumā, kad mantiskās tiesības tiek atsavinātas, attiecībā uz savu izpildījumu un tā fiksāciju ir tiesības:

1) prasīt, lai viņš tiktu identificēts kā izpildītājs, izņemot gadījumus, kad tas nav iespējams izpildījuma izmantošanas veida dēļ;

2) iebilst pret jebkādu viņa izpildījuma izkropļošanu, sagrozīšanu vai citādu pārveidošanu, kas var kaitēt izpildītāja reputācijai.

(3) Izpildītājam attiecībā uz savu izpildījumu ir izņēmuma tiesības:

1) raidīt vai publiskot izpildījumu, izņemot gadījumus, kad izpildījums ir jau raidīts;

2) fiksēt agrāk nefiksētu izpildījumu;

3) izplatīt izpildījuma fiksāciju;

4) raidīt vai retranslēt izpildījuma fiksāciju;

5) padarīt izpildījuma fiksāciju pieejamu sabiedrībai pa vadiem vai citādā veidā tādējādi, ka tai var piekļūt individuāli izraudzītā vietā un individuāli izraudzītā laikā;

6) nomāt, īrēt un publiski patapināt izpildījuma fiksāciju;

7) tieši vai netieši, īslaicīgi vai pastāvīgi reproducēt izpildījuma fiksāciju.

(4) Ja izpildītāji ar filmas producentu individuāli vai kolektīvi noslēdz līgumu par audiovizuāla darba radīšanu, var uzskatīt, ka izpildītāji ir atsavinājuši tam savas iznomātāja tiesības, ja līgumā nav noteikts citādi.

(5) Ja izpildītājs savas iznomātāja tiesības attiecībā uz fonogrammu vai audiovizuāla darba oriģinālu vai kopiju ir atsavinājis vai arī saskaņā ar šā panta ceturto daļu var uzskatīt, ka ir atsavinājis fonogrammas vai filmas producentam, izpildītājs patur tiesības saņemt taisnīgu atlīdzību par nomu. Vienošanās par izpildītāja atteikšanos no tiesībām saņemt atlīdzību uz turpmāko laiku nav spēkā.

(6) Norādītās atlīdzības iekasēšana, sadalīšana un izmaksa tiek veikta saskaņā ar šā likuma 51.panta trešo daļu.

(7) Par piešķirto atļauju izmantot izpildījumu un par tā izmantošanu izpildītājam maksā taisnīgu atlīdzību. Atlīdzība maksājama izpildītājam vai pilnvarotai kolektīvā pārvaldījuma organizācijai.

(8) *(Izslēgta ar 22.04.2004. likumu.)*

(9) Ja fonogrammas producers nepiedāvā nopirkt fonogrammas kopijas pietiekamā daudzumā vai nenodrošina fonogrammas pieejamību sabiedrībai pa vadiem vai citādā veidā tādējādi, ka tai var piekļūt individuāli izraudzītā vietā un individuāli izraudzītā laikā, izpildītājam, paziņojot par to 12 mēnešus iepriekš, ir tiesības vienpusēji atkāpties no līguma, ar kuru tas ir atsavinājis fonogrammas producentam tiesības uz sava izpildījuma fiksāciju, ja tiek izpildīti visi šādi nosacījumi:

1) ir pagājuši 50 gadi pēc fonogrammas likumīgas publicēšanas vai likumīgas publiskošanas, ja fonogramma nav publicēta;

2) fonogrammas producers 12 mēnešu laikā pēc tam, kad izpildītājs tam ir paziņojis par nodomu vienpusēji atkāpties no līguma, nepiedāvā nopirkt fonogrammas kopijas pietiekamā daudzumā un nenodrošina fonogrammas pieejamību sabiedrībai pa vadiem vai citādā veidā tādējādi, ka tai var piekļūt individuāli izraudzītā vietā un individuāli izraudzītā laikā.

(10) Ja izpildītājs šā panta devītajā daļā noteiktajā kārtībā vienpusēji atkāpjas no līguma, ar kuru tas ir atsavinājis fonogrammas producentam tiesības uz sava izpildījuma fiksāciju, fonogrammas producenta tiesības uz fonogrammu izbeidzas. Izpildītāja un fonogrammas producenta vienošanās par to, ka izpildītājs atsakās no tiesībām vienpusēji atkāpties no līguma, ar kuru izpildītājs ir atsavinājis fonogrammas producentam tiesības uz sava izpildījuma fiksāciju, nav spēkā.

(11) Ja fonogrammā fiksēti vairāku izpildītāju izpildījumi, šā panta devītajā daļā noteiktās tiesības vienpusēji atkāpties no līguma ar fonogrammas producentu izpildītāji var īstenot tikai kopīgi, tai skaitā ar kopīga pārstāvja starpniecību. Nevien izpildītājs nevar bez pietiekama pamatojuma atteikt pārējiem izpildītājiem, kuru izpildījumi fiksēti fonogrammā, izlietot šā panta devītajā daļā noteiktās tiesības vienpusēji atkāpties no līguma.

(12) Ja izpildītājs ir atsavinājis fonogrammas producentam tiesības uz sava izpildījuma fiksāciju par vienreizēju atlīdzību, izpildītājam ir tiesības no fonogrammas producenta saņemt ikgadēju papildu atlīdzību 20 procentu apmērā no ieņēmumiem, kurus fonogrammas producers guvis gadā pirms minētās papildu atlīdzības izmaksāšanas, reproducējot, izplatot un nodrošinot attiecīgās fonogrammas pieejamību sabiedrībai pa vadiem vai citādā veidā tādējādi, ka tai var piekļūt individuāli izraudzītā vietā un individuāli izraudzītā laikā. Ja fonogrammā fiksēti vairāku izpildītāju izpildījumi, kopējais izpildītājiem izmaksājamās ikgadējās papildu atlīdzības apjoms atbilst 20 procentiem no šajā daļā minētajiem fonogrammas producenta ieņēmumiem. Aprēķinot ikgadējās papildu atlīdzības lielumu, ņem vērā fonogrammas producenta ieņēmumus pirms jebkāda veida atskaitījumu veikšanas.

(13) Izpildītājam ir tiesības saņemt šā panta divpadsmitajā daļā norādīto ikgadējo papildu atlīdzību par katru kalendāra gadu, sākot no nākamā gada pēc piecdesmitā gada, kad fonogramma ir likumīgi publicēta vai, ja tā nav publicēta, likumīgi publiskota. Vienošanās, ar kuru izpildītājs atsakās no tiesībām saņemt ikgadējo papildu atlīdzību, nav spēkā. Tiesības saņemt ikgadējo papildu atlīdzību pārvalda viena kolektīvā pārvaldījuma organizācija.

(14) Fonogrammas producentam pēc pieprasījuma ir pienākums sniegt izpildītājam vai tā pilnvarotajai kolektīvā pārvaldījuma organizācijai visu informāciju, kas nepieciešama šā panta divpadsmitajā daļā minētās papildu atlīdzības izmaksas nodrošināšanai, tai skaitā sniegt informāciju par fonogrammas producenta gūtajiem ieņēmumiem no attiecīgās fonogrammas izmantošanas.

(15) Ja izpildītājs ir atsavinājis fonogrammas producentam tiesības uz sava izpildījuma fiksāciju par regulāru atlīdzību, fonogrammas producers nedrīkst no izpildītājam paredzētajiem maksājumiem atskaitīt avansa maksājumus vai jebkādos citus līgumā ar izpildītāju noteiktus atskaitījumus pēc šādu termiņu beigām:

1) 50 gadi pēc tam, kad likumīgi publicēta fonogramma, kurā fiksēts izpildītāja izpildījums;

2) 50 gadi pēc fonogrammas likumīgas publiskošanas, ja fonogramma nav publicēta.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.04.2004., 28.11.2013., 18.05.2017. un 23.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 05.04.2023.)

49.pants. Līgums par audiovizuāla darba radīšanu

(1) Ar līgumu par audiovizuāla darba radīšanu izpildītājs atsavina filmas producentam tiesības uz sava izpildījuma fiksāciju, publiskošanu un reproducēšanu. Filmas producentam nav tiesību izmantot atsevišķi skaņu un attēlu, kas fiksēts audiovizuālā darbā, ja līgumā nav noteikts citādi. Līgums par audiovizuāla darba radīšanu slēdzams rakstveidā.

(2) Līgumā par audiovizuāla darba radīšanu jāparedz atlīdzība izpildītājam par katru attiecīgā darba izmantošanas veidu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.04.2004. un 23.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 05.04.2023.)

50.pants. Filmu producenta tiesības

Filmu producentam ir izņēmuma tiesības filmas oriģinālu vai tās kopiju:

1) izplatīt;

2) retranslēt;

3) padarīt pieejamu sabiedrībai pa vadiem vai citādā veidā tādējādi, ka tiem var piekļūt individuāli izraudzītā vietā un individuāli izraudzītā laikā;

4) nomāt, īrēt un publiski patapināt;

5) tieši vai netieši, īslaicīgi vai pastāvīgi reproducēt.

(22.04.2004. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 23.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 05.04.2023.)

51.pants. Fonogrammu producenta tiesības

(1) Fonogrammu producentam ir izņēmuma tiesības fonogrammu vai tās kopiju:

1) izplatīt;

2) padarīt pieejamu sabiedrībai pa vadiem vai citādā veidā tādējādi, ka tām var piekļūt individuāli izraudzītā vietā un individuāli izraudzītā laikā;

3) nomāt, īrēt un publiski patapināt, arī gadījumos, kad tās izplatījis pats fonogrammu producers vai tas noticis ar viņa piekrišanu;

4) tieši vai netieši, īslaicīgi vai pastāvīgi reproducēt.

(2) (Izslēgta ar 22.04.2004. likumu.)

(3) Atlīdzības iekasēšanu, sadalīšanu un izmaksu par fonogrammu nomu, īri un publisku patapinājumu veic izpildītāju un fonogrammu producentu pilnvarotas kolektīvā pārvaldījuma organizācijas. Atlīdzības summas, ko izmaksā izmantotājs atbilstoši šim pantam, sadala starp fonogrammu producentu un izpildītājiem vienlīdzīgās daļās, ja līgumā starp kolektīvā pārvaldījuma organizācijām nav noteikts citādi.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.04.2004. un 18.05.2017. likumu, kas stājas spēkā 14.06.2017.)

52.pants. Komerčiālos nolūkos publicētu fonogrammu izmantošana

(1) Izpildītājiem un fonogrammu producentiem ir tiesības saņemt taisnīgu atlīdzību par komerčiālos nolūkos publicētu fonogrammu izmantošanu. Izmantošana ietver raidīšanu, publiskošanu, publisko izpildījumu, no komerčiālos nolūkos publicētām fonogrammām sastāvošu raidījumu publiskošanu, retranslāciju un citus publiskošanas veidus. Par komerčiālos nolūkos publicētām fonogrammām uzskatāmas arī tādas fonogrammas, kuras ir likumīgi padarītas pieejamas sabiedrībai pa vadiem vai citādā veidā tādējādi, ka tām var piekļūt individuāli izraudzītā vietā un individuāli izraudzītā laikā.

(2) Dokumentam, kas apliecina šā panta pirmajā daļā paredzēto tiesību ievērošanu, jāatrodas pie izmantotāja komerčiālos nolūkos publicēto fonogrammu izmantošanas brīdī.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.04.2004., 06.12.2007. un 23.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 05.04.2023.)

53.pants. Raidorganizāciju tiesības

(1) Raidorganizācijām attiecībā uz saviem raidījumiem ir izņēmuma tiesības:

- 1) publiskot raidījumus par maksu vai vietās, kuras sabiedrībai pieejamas par maksu, vai vietās, kuru īpašnieki vai valdītāji izmanto raidījumus apmeklētāju piesaistīšanai;
- 2) pārraidīt programmu nesošus signālus ar jebkuras citas raidorganizācijas, kabeļoperatora vai cita izplatītāja palīdzību;
- 3) iegūt jebkādu fotogrāfisku raidījuma kadru attēlu (kadra fotogrāfiju), ja iegūšana netiek veikta personiskai lietošanai, un pavairot vai izplatīt jebkuru šādu fotogrāfiju;
- 4) retranslēt raidījumu;
- 5) padarīt raidījumu vai tā fiksāciju pieejamu sabiedrībai pa vadiem vai citādā veidā tādējādi, ka tai var piekļūt individuāli izraudzītā vietā un individuāli izraudzītā laikā;
- 6) fiksēt jebkuru raidījumu ar skaņas vai videoaparātūras palīdzību, tieši vai netieši, īslaicīgi vai pastāvīgi reproducēt raidījuma fiksāciju un izplatīt jebkuru šādu fiksāciju.

(2) Par atļauju izmantot raidījumus un par to izmantošanu šā panta pirmajā daļā norādītajos gadījumos raidorganizācija saņem atlīdzību.

(3) Raidorganizācijai ir tiesības raidīt un publiskot tos audiovizuālos darbus un fonogrammas, kas likumīgi ievietoti tās arhīvā līdz likuma "Par autortiesībām un blakustiesībām" spēkā stāšanās brīdim (15.05.1993.), maksājot atlīdzību autortiesību un blakustiesību subjektiem atbilstoši kolektīvā pārvaldījuma organizācijas noteiktajam atlīdzības lielumam.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.04.2004., 06.12.2007., 18.05.2017. un 23.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 05.04.2023.)

53.¹ pants. Preses izdevēja tiesības attiecībā uz preses izdevuma izmantošanu tiešsaistē

(1) Preses izdevējam attiecībā uz preses izdevuma izmantošanu tiešsaistē, ko veic informācijas sabiedrības pakalpojumu sniedzējs, ir šādas izņēmuma tiesības:

- 1) tieši vai netieši, īslaicīgi vai pastāvīgi reproducēt preses izdevumu;
- 2) padarīt preses izdevumu pieejamu sabiedrībai pa vadiem vai citādā veidā tādējādi, ka tam var piekļūt individuāli izraudzītā vietā un individuāli izraudzītā laikā.

(2) Preses izdevums šā likuma izpratnē ir darbu apkopojums, kurš ietver galvenokārt literārus darbus žurnālistikā, bet var ietvert arī citus darbus vai blakustiesību objektus un kurš:

- 1) veido atsevišķu vienību periodiskā vai regulāri atjauninātā izdevumā ar vienu nosaukumu, piemēram, laikrakstā vai vispārīgu vai speciālu interešu žurnālā;

2) ietver informāciju sabiedrībai par dienas jaunumiem vai citām tēmām;

3) ir publiskots jebkādā plašsaziņas līdzeklī pēc pakalpojumu sniedzēja iniciatīvas, tā kontrolē un tam uzņemas redakcionālo atbildību.

(3) Zinātniskā vai akadēmiskā nolūkā publiskoti periodiskie izdevumi nav uzskatāmi par preses izdevumiem šā likuma izpratnē.

(4) Šā panta pirmās daļas noteikumus nepiemēro:

1) ja preses izdevumu izmanto individuāls izmantotājs personiskām vajadzībām vai nekomerciālā nolūkā;

2) hipersaites ievietošanai;

3) atsevišķu vārdu vai ļoti īsu fragmentu izmantošanai.

(5) Šā panta pirmās daļas noteikumi neskar tiesības, kuras saskaņā ar šo likumu paredzētas autortiesību un blakustiesību subjektiem attiecībā uz preses izdevumā ietvertiem darbiem un blakustiesību objektiem.

(6) Preses izdevējs nav tiesīgs, pamatojoties uz šā panta pirmajā daļā paredzētajām tiesībām, aizliegt citiem izmantot tādus darbus un blakustiesību objektus, kurus tas ietvēris preses izdevumā uz vienkāršas licences pamata.

(7) Preses izdevējs nav tiesīgs, pamatojoties uz šā panta pirmajā daļā paredzētajām tiesībām, aizliegt citiem izmantot tādus darbus un blakustiesību objektus, kuru autortiesību vai blakustiesību termiņš ir beidzies.

(8) Preses izdevumā ietvertā darba autoram ir tiesības uz samērīgu daļu no ieņēmumiem, ko preses izdevējs gūst par šā panta pirmajā daļā minēto preses izdevuma izmantošanu tiešsaistē.

(23.03.2023. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 05.04.2023. Sk. pārejas noteikumu 20. punktu)

54.pants. Blakustiesību subjektu tiesību ierobežojumi

(1) Blakustiesību subjektu tiesības atļaut vai aizliegt blakustiesību objekta izmantošanu un saņemt atlīdzību par tā izmantošanu drīkst ierobežot šajā likumā noteiktajos gadījumos.

(2) Šajā likumā paredzētos ierobežojumus piemēro tādā veidā, lai tie nebūtu pretrunā ar blakustiesību objektu normālas izmantošanas noteikumiem un nepamatoti neierobežotu blakustiesību subjektu likumīgās intereses.

(3) Blakustiesības nav uzskatāmas par pārkāptām, ja bez blakustiesību subjekta piekrišanas un bez atlīdzības samaksas blakustiesību objekts tiek izmantots, kā arī fiksēts:

1) nelielos fragmentos, kas iekļauti ziņu raidījumos un aktuālo notikumu aprakstos informatīvajam mērķim atbilstošajā apjomā;

2) citos nolūkos, kas attiecībā uz darbu autoru mantisko tiesību ierobežošanu noteikti šā likuma 21., 21.¹, 21.², 22., 22.¹, 23., 24., 25., 26., 27. un 33.pantā;

3) *(izslēgts ar 23.03.2023. likumu).*

(4) Blakustiesības nav uzskatāmas par pārkāptām, ja bez blakustiesību subjekta piekrišanas, bet samaksājot viņam taisnīgu atlīdzību, filmas un fonogrammas, kā arī blakustiesību objekti, kas iekļauti filmā vai fonogrammā, tiek izmantoti publiskam patapinājumam. Atlīdzības maksāšanas kārtību nosaka šā likuma 19.¹ panta otrā un trešā daļa.

(5) Bez blakustiesību subjekta piekrišanas fiziskajai personai atļauts likumīgi iegūtas filmas vai fonogrammas, kā arī blakustiesību objektus, kas iekļauti likumīgi iegūtā filmā vai fonogrammā, reproducēt (tai skaitā digitālā formātā) vienā kopijā personiskai lietošanai bez tieša vai netieša komerciāla nolūka. Šādas kopijas izgatavošanā nedrīkst iesaistīt citas personas. Blakustiesību subjekti ir tiesīgi saņemt taisnīgu atlīdzību par šā panta pirmajā daļā minētās kopijas izgatavošanu (nesēja atlīdzība). Nesēja atlīdzības maksāšanas kārtību nosaka šā likuma 34.panta otrā, trešā, ceturtnā, piektā, sestā un septītā daļa.

(6) Ja blakustiesību objekta izmantošana saskaņā ar šā panta otrajā daļā noteikto nav iespējama blakustiesību subjekta izmantoto efektīvo tehnoloģisko līdzekļu dēļ, piemērojami šā likuma 18.panta ceturtās un piektās daļas noteikumi.

(7) Blakustiesību subjektu tiesības kontrolēt sava izpildījuma fiksācijas, fonogrammas vai filmas vai to kopiju izplatīšanu Eiropas Savienībā izbeidzas ar dienu, kad tās pirmo reizi tika pārdotas vai citādi atsavinātas Eiropas Savienībā, ja to izdarījuši paši blakustiesību subjekti vai tas izdarīts ar viņu piekrišanu. Šis nosacījums attiecas tikai uz tiem konkrētajiem materiālos nesējos ietvertiem blakustiesību objektiem un to kopijām, kas ir pārdotas vai citādi atsavinātas.

(06.12.2007. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 06.12.2018. un 23.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 05.04.2023.)

55.pants. Blakustiesību termiņš

(1) Izpildītāju tiesības ir spēkā 50 gadus pēc pirmā izpildījuma. Ja šajā laikā izpildījuma fiksācija fonogrammā ir likumīgi publicēta vai publiskota, aizsardzības termiņš ir spēkā 70 gadus pēc fonogrammas publicēšanas vai publiskošanas dienas atkarībā no tā, kura darbība bijusi pirmā. Ja šajā laikā izpildījums netiek fiksēts fonogrammā, bet tiek fiksēts citā veidā, tad aizsardzības termiņš ir spēkā 50 gadus pēc attiecīgās fiksācijas likumīgas publicēšanas vai publiskošanas dienas atkarībā no tā, kura darbība bijusi pirmā. Izpildītāju personiskās tiesības saglabājas tik ilgi, kamēr ir spēkā mantiskās tiesības.

(2) Filmu producenta tiesības ir spēkā 50 gadus pēc tam, kad izdarīta fiksācija. Ja šajā laikā filma ir likumīgi publicēta vai publiskota, aizsardzības termiņš ir spēkā 50 gadus pēc publicēšanas vai publiskošanas dienas atkarībā no tā, kura darbība bijusi pirmā.

(2¹) Fonogrammas producenta tiesības ir spēkā 50 gadus pēc tam, kad izdarīta fiksācija. Ja šajā laikā fonogramma ir likumīgi publicēta vai, ja tā nav publicēta, likumīgi publiskota, aizsardzības termiņš ir spēkā 70 gadus pēc publicēšanas vai publiskošanas dienas.

(3) Raidorganizācijas tiesības ir spēkā 50 gadus pēc raidījuma pirmās pārraides.

(3¹) Šā panta pirmajā, otrajā, 2.¹ un trešajā daļā noteiktie aizsardzības termiņi ir spēkā arī tādā gadījumā, ja tiesību subjekts nav Eiropas Savienības pilsonis, bet vismaz viena Eiropas Savienības dalībvalsts tam nodrošina aizsardzību. Šāds aizsardzības termiņš izbeidzas dienā, kad beidzas aizsardzība, ko piešķirusi valsts, kuras pilsonis ir tiesību subjekts, bet nevar būt ilgāks par šā panta pirmajā, otrajā, 2.¹ un trešajā daļā noteikto termiņu, ja vien Latvijai saistoši starptautiskie līgumi nenosaka citādi.

(3²) Preses izdevēja tiesības ir spēkā divus gadus pēc preses izdevuma publiskošanas.

(4) Šajā pantā paredzētais blakustiesību termiņš sākas tā gada 1.janvārī, kas seko pēc tiesību rašanās brīža (juridiskā fakta), un beidzas tā gada 31.decembrī, kurā izbeidzas šajā pantā minētie termiņi.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.04.2004., 06.12.2007., 28.11.2013. un 23.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 05.04.2023.)

56.pants. Blakustiesību apjoms

(1) Izpildītāju tiesības tiek atzītas, ja ir viens no šādiem nosacījumiem:

1) izpildītājs ir Latvijas pilsonis vai persona, kurai ir tiesības uz Latvijas nepilsoņa pasi, vai persona, kurai Latvija ir pastāvīgā dzīvesvieta (domicils);

2) izpildījums veikts Latvijā;

3) izpildījums fiksēts fonogrammā, kas ir aizsargājama saskaņā ar šā panta otrās daļas noteikumiem;

4) izpildījums, kas nav fiksēts fonogrammā, iekļauts raidorganizācijas raidījumā, kas ir aizsargājams saskaņā ar šā panta ceturtās daļas noteikumiem.

(2) Fonogrammu producentu tiesības tiek atzītas, ja ir viens no šādiem nosacījumiem:

1) fonogrammas producents ir Latvijas pilsonis vai persona, kurai ir tiesības uz Latvijas nepilsoņa pasi, vai persona, kurai Latvija ir pastāvīgā dzīvesvieta (domicils);

2) skaņas pirmā fiksācija veikta Latvijā;

3) fonogrammas publicēšana vai publiskošana veikta Latvijā.

(3) Filmas producentu tiesības tiek atzītas, ja ir viens no šādiem nosacījumiem:

1) filmas producents ir Latvijas pilsonis vai persona, kurai ir tiesības uz Latvijas nepilsoņa pasi, vai persona, kurai Latvija ir pastāvīgā dzīvesvieta (domicils);

2) filmas pirmā fiksācija veikta Latvijā.

(4) Raidorganizāciju tiesības saskaņā ar šo nodaļu tiek atzītas, ja raidorganizācijas oficiālā atrašanās vieta ir Latvija.

(5) Tiesības, kas paredzētas šajā nodaļā, tiek atzītas ārvalstu fiziskajām un juridiskajām personām saskaņā ar Latvijai saistošiem starptautiskajiem līgumiem.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.04.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.05.2004.)

VIII¹ nodaļa

Darba vai blakustiesību objekta izmantošana, ko veic tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu sniedzējs

(Nodaļa 23.03.2023. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 05.04.2023.)

56.¹ pants. Tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu sniedzējs

(1) Tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu sniedzējs ir informācijas sabiedrības pakalpojumu sniedzējs, kura galvenais mērķis vai viens no galvenajiem mērķiem ir glabāt un nodrošināt publisku piekļuvi lielam daudzumam darbu vai blakustiesību objektu, kurus ir augšupielādējuši pakalpojumu lietotāji un kurus tas organizē un to izmantošanu veicina, lai gūtu peļņu.

(2) Par tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu sniedzēju šā likuma izpratnē netiek uzskatītas bezpeļņas tiešsaistes enciklopēdijas, bezpeļņas izglītības vai zinātnisko materiālu repozitoriji, atvērtā pirmkoda programmatūras izstrādes un kopīgošanas platformas, Elektronisko sakaru likumā definētie elektronisko sakaru pakalpojumu sniedzēji, tiešsaistes tirdzniecības vietas, starpuzņēmumu mākoņpakalpojumu sniedzēji un tādu mākoņpakalpojumu sniedzēji, kas ļauj lietotājiem augšupielādēt saturu savām vajadzībām, kā arī citi informācijas sabiedrības pakalpojumu sniedzēji, uz kuriem nav attiecināms šā panta pirmajā daļā norādītais mērķis un prasības.

(23.03.2023. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 05.04.2023.)

56.² pants. Tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu sniedzēja atbildība

(1) Tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu sniedzējs, nodrošinot publisku piekļuvi darbam vai blakustiesību objektam, kuru augšupielādējis pakalpojumu lietotājs, veic darba vai blakustiesību objekta publiskošanu vai padara to pieejamu sabiedrībai pa vadiem vai citādā veidā tādējādi, ka tam var piekļūt individuāli izraudzītā vietā un individuāli izraudzītā laikā. Tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu sniedzējam nepieciešams saņemt autorizāciju vai blakustiesību subjekta atļauju iepriekš norādītajai darba vai blakustiesību objekta izmantošanai. Blakustiesību subjekts šīs nodaļas izpratnē ir izpildītājs, fonogrammas producents, filmas producents un raidorganizācija.

(2) Ja tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu sniedzējs ir saņēmis atļauju publiskot darbu vai blakustiesību objektu vai padarīt to pieejamu sabiedrībai pa vadiem vai citādā veidā tādējādi, ka tam var piekļūt individuāli izraudzītā vietā un individuāli izraudzītā laikā, šāda atļauja aptver arī tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu lietotāju darbības nekomerciālos nolūkos vai tādas lietotāju darbības, kas nerada būtiskus ieņēmumus.

(3) Ja tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu sniedzējs nav saņēmis atļauju šā panta pirmajā daļā minētajai darba vai blakustiesību objekta izmantošanai, tas ir atbildīgs par autorizāciju vai blakustiesību pārkāpumu, izņemot gadījumu, kad tas pierāda, ka ir:

1) pielicis vislielākās pūles, lai saņemtu atļauju;

2) pielicis vislielākās pūles, lai nodrošinātu, ka sabiedrībai nav pieejami tādi darbi vai blakustiesību objekti, par kuriem autortiesību vai blakustiesību subjekti ir snieguši tam atbilstošu un nepieciešamo informāciju;

3) pielicis vislielākās pūles un nekavējoties rīkojies, lai savā tīmekļvietnē atspējotu piekļuvi paziņojumā minētajam darbam vai blakustiesību objektam vai izņemtu šo darbu vai blakustiesību objektu no savas tīmekļvietnes, nepieļaujot tā atkārtotu augšupielādi, ja ir saņēmis autortiesību vai blakustiesību subjekta pamatotu paziņojumu.

(4) Nosakot, vai tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu sniedzējs ir izpildījis šā panta trešajā daļā noteiktos pienākumus, piemēro samērīguma principu, tostarp atbilstoši arī pakalpojuma veidam, auditorijai un lielumam, pakalpojumu lietotāju augšupielādētā darba vai blakustiesību objekta veidam, kā arī piemērotu un iedarbīgu līdzekļu pieejamībai un to izmaksām pakalpojumu sniedzējam.

(5) Tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu sniedzējs, pildot šā panta trešās daļas 2. un 3. punktā noteiktos pienākumus sadarbībā ar autortiesību un blakustiesību subjektiem, neliedz piekļuvi tādiem lietotāju augšupielādētiem darbiem vai blakustiesību objektiem, kuru izmantošana nepārkāpj autortiesības un blakustiesības, tostarp darbiem vai blakustiesību objektiem, uz kuru izmantošanu attiecas autora vai blakustiesību subjekta mantisko tiesību ierobežojumi.

(6) Ja tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu sniedzējs veic darbu vai blakustiesību objektu publiskošanu vai nodrošina to pieejamību sabiedrībai pa vadiem vai citādā veidā tādējādi, ka tiem var piekļūt individuāli izraudzītā vietā un individuāli izraudzītā laikā šā panta pirmajā daļā norādītajā veidā, šim tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu sniedzējam nepiemēro Informācijas sabiedrības pakalpojumu likuma 10. panta piektās daļas noteikumus.

(7) Šā panta noteikumi nerada tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu sniedzējam vispārīgu pārraudzības pienākumu.

(8) Šā panta noteikumi neskar līgumslēgšanas brīvību un neuzliek pienākumu autortiesību vai blakustiesību subjektam izsniegt darba vai blakustiesību objekta izmantošanas atļauju.

(23.03.2023. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 05.04.2023.)

56.³ pants. Tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu sniedzēja atbildības izņēmumi

(1) Ja tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu sniedzējs, kura pakalpojumi Eiropas Savienībā ir pieejami mazāk nekā trīs gadus un kura gada apgrozījums ir mazāks par 10 miljoniem *euro*, nav saņēmis atļauju šā likuma 56.² panta pirmajā daļā minētajai darba vai blakustiesību objekta izmantošanai, tas ir atbildīgs par autortiesību vai blakustiesību pārkāpumu, izņemot gadījumu, kad tas pierāda, ka:

1) ir pielicis vislielākās pūles, lai saņemtu atļauju;

2) saņemot autortiesību vai blakustiesību subjekta pamatotu paziņojumu, ir nekavējoties rīkojies, lai savā tīmekļvietnē atspējotu piekļuvi paziņojumā minētajam darbam vai blakustiesību objektam vai izņemtu šo darbu vai blakustiesību objektu no savas tīmekļvietnes.

(2) Ja šā panta pirmajā daļā minēto tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu sniedzēja unikālo apmeklētāju vidējais skaits mēnesī, aprēķinot balstoties uz iepriekšējo kalendāra gadu, pārsniedz piecus miljonus, tam papildus šā panta pirmajā daļā noteiktajiem pienākumiem nepieciešams pierādīt, ka tas ir pielicis vislielākās pūles, lai nepieļautu tādu darbu vai blakustiesību objektu atkārtotu augšupielādi, par kuriem autortiesību vai blakustiesību subjekti ir snieguši tam atbilstošu un nepieciešamo informāciju.

(23.03.2023. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 05.04.2023.)

56.⁴ pants. Tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu lietotāju sūdzību izskatīšana

(1) Tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu sniedzējs nosaka iedarbīgu un ātru kārtību, kādā tas, nekavējoties un neprasot samaksu, izskata lietotāju iesniegtās sūdzības par piekļuves atspējošanu augšupielādētiem darbiem vai blakustiesību objektiem vai to izņemšanu.

(2) Izskatot saskaņā ar šā panta pirmo daļu iesniegtās sūdzības, tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu sniedzējs nodrošina, ka:

- 1) par sūdzības iesniegšanu tiek informēts iesaistītais autortiesību vai blakustiesību subjekts;
- 2) iesaistītajām pusēm ir iespēja pamatot savas sūdzības;
- 3) lēmumu par piekļuves atspējošanu augšupielādētam darbam vai blakustiesību objektam vai tā izņemšanu pārbauda fiziskā persona.

(23.03.2023. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 05.04.2023.)

56.⁵ pants. Tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu sniedzēja pienākums sniegt informāciju

(1) Tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu sniedzējam pēc autortiesību vai blakustiesību subjekta vai tā pārstāvja pieprasījuma ir pienākums sniegt tam informāciju par:

- 1) šā likuma 56.² panta trešajā daļā minētās sadarbības īstenošanu, tostarp informāciju par īstenotajiem pasākumiem un rīkiem, lai nodrošinātu, ka sabiedrībai nav pieejami tādi darbi vai blakustiesību objekti, kuru izmantošanai nav saņemta atļauja;
- 2) ar licences līgumu starp tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu sniedzēju un autortiesību vai blakustiesību subjektu aptverto darbu vai blakustiesību objektu izmantošanu, tostarp izmantojuma intensitāti un ieņēmumiem.

(2) Tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu sniedzējam ir pienākums pakalpojumu sniegšanas noteikumos informēt lietotājus par to iespējām izmantot darbus un blakustiesību objektus, pamatojoties uz šajā likumā paredzētajiem autora vai blakustiesību subjekta mantisko tiesību ierobežojumiem.

(23.03.2023. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 05.04.2023.)

IX nodaļa Datubāzes aizsardzības īpatnības (*sui generis*)

(Nodaļas nosaukums ar grozījumiem, kas izdarīti ar 23.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 05.04.2023.)

57.pants. Datubāzes veidotāja tiesības

(1) Par tādas datubāzes veidotāju, kuras izveidošanā, pārbaudē vai noformēšanā ir ielikts būtisks kvalitatīvs vai kvantitatīvs ieguldījums (5.panta trešā daļa), atzīstama fiziskā vai juridiskā persona, kas datubāzes veidošanā uzņēmusies iniciatīvu un ieguldījuma risku.

(2) Datubāzes veidotājam ir tiesības novērst visa datubāzes satura vai būtiskas kvalitatīvi vai kvantitatīvi novērtējamas tā daļas:

- 1) iegūšanu, kas nozīmē visa datubāzes satura vai tā būtiskas daļas pastāvīgu vai īslaicīgu (pagaidu) pārvietošanu uz citu vidi jebkādā veidā vai formā;
- 2) atkārtotu izmantošanu, kas nozīmē publiskas piekļūšanas nodrošināšanu jebkādā formā visam datubāzes saturam vai tā daļai, izplatot tās eksemplārus, to iznomājot vai nodrošinot tās tiešsaisti vai citas pārsūtīšanas formas.

(3) Publisks patapinājums nav uzskatāms par iegūšanu vai atkārtotu izmantošanu.

(4) Nav atļauts atkārtoti un sistemātiski iegūt vai atkārtoti izmantot nebūtiskas datubāzes satura daļas, ja tas notiek ar darbībām, kas ir pretrunā ar normālu šīs datubāzes izmantošanu vai kas nepamatoti aizskar šīs datubāzes veidotāja likumīgās intereses.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 23.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 05.04.2023.)

58.pants. Datubāzes izmantotāja tiesības un pienākumi

(1) Likumīgam publiski pieejamas datubāzes izmantotājam ir tiesības iegūt vai atkārtoti izmantot jebkādā nolūkā nebūtisku kvalitatīvi vai kvantitatīvi novērtējamu datubāzes saturu daļu. Šis nosacījums attiecas tikai uz to datubāzes daļu, kuru likumīgam izmantotājam ir atļauts iegūt vai atkārtoti izmantot.

(2) Likumīgam publiski pieejamas datubāzes izmantotājam ir jāievēro ar datubāzē iekļautajiem darbiem vai materiāliem saistīto autortiesību vai blakustiesību subjektu tiesības.

(3) Publiski pieejamas datubāzes izmantotājs nedrīkst veikt darbības, kas ir pretrunā ar normālu šīs datubāzes izmantošanu vai kas nepamatoti aizskar šīs datubāzes veidotāja likumīgās intereses.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 23.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 05.04.2023.)

59.pants. Datubāzes aizsardzības tiesību ierobežojumi

(1) Bez publiski pieejamas datubāzes veidotāja piekrišanas likumīgie datubāzes izmantotāji drīkst:

1) iegūt neelektroniskas datubāzes saturu personiskiem mērķiem;

2) iegūt vai atkārtoti izmantot būtisku datubāzes saturu daļu ilustrēšanas mērķim mācību procesā, ievērojot šā likuma 21. panta pirmās daļas 1. punkta, otrās, trešās un ceturtās daļas noteikumus;

2¹) iegūt būtisku datubāzes saturu daļu pētniecības mērķim, ievērojot šā likuma 21. panta pirmās daļas 2. punkta noteikumus;

3) iegūt vai atkārtoti izmantot būtisku datubāzes saturu daļu valsts drošības nolūkos, kā arī administratīviem vai tiesvedības mērķiem;

4) iegūt būtisku datubāzes saturu daļu tekstizracei un datizracei, ievērojot šā likuma 21.¹ un 21.² panta noteikumus;

5) iegūt vai atkārtoti izmantot būtisku datubāzes saturu daļu tādu personu vajadzībām, kuras ir neredzīgas vai ar citādām lasīšanas grūtībām, ievērojot šā likuma 22.¹ panta noteikumus;

6) iegūt būtisku datubāzes saturu daļu saglabāšanai kultūras mantojuma iestāžu vajadzībām, ievērojot šā likuma 23. panta pirmās daļas noteikumus.

(2) Datubāzes veidotāja tiesības kontrolēt datubāzes tālākpārdošanu Eiropas Savienībā izbeidzas ar brīdi, kad datubāze pirmo reizi tikusi pārdota vai citādi atsavināta Eiropas Savienībā, ja to izdarījis pats datubāzes veidotājs vai tas izdarīts ar viņa piekrišanu. Šis nosacījums attiecas tikai uz tiem konkrētajiem materiālos nesējos ietvertiem objektiem vai to kopijām, kas ir pārdotas vai citādi atsavinātas.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.04.2004. un 23.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 05.04.2023.)

60.pants. Datubāzes aizsardzības tiesību termiņš

(1) Šā likuma 57.panta otrajā daļā noteiktās tiesības ir spēkā 15 gadus no dienas, kad pabeigta datubāzes izveide. Termiņš sākas tā gada 1.janvārī, kas seko pēc datubāzes izveides dienas.

(2) Ja datubāze ir kļuvusi sabiedrībai pieejama, pirms beidzies šā panta pirmajā daļā noteiktais termiņš, aizsardzības tiesību termiņš sākas tā gada 1.janvārī, kas seko pēc dienas, kad datubāze ir kļuvusi publiski pieejama, un ir spēkā 15 gadus.

(3) Ja datubāzes saturā tiek izdarīti jebkādi būtiski kvalitatīvi vai kvantitatīvi novērtējami grozījumi, kā arī tajā radušās izmaiņas uzkrājušos secīgu papildinājumu, izslēgumu vai grozījumu dēļ un to rezultātā var uzskatīt, ka ir veikts būtisks kvalitatīvi vai kvantitatīvi novērtējams jauns ieguldījums, šādai datubāzei ir tiesības uz savu aizsardzības termiņu un tiek piemēroti šā panta pirmās un otrās daļas noteikumi.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 23.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 05.04.2023.)

61.pants. Datubāzes aizsardzības tiesību ietvari

(1) Datubāzes veidotāja — fiziskās personas — tiesības tiek atzītas, ja viņš ir Latvijas pilsonis vai persona, kurai ir tiesības uz Latvijas nepilsoņa pasi, citas Eiropas Savienības dalībvalsts pilsonis vai ja Latvija vai citas Eiropas Savienības dalībvalsts ir viņa pastāvīgā dzīvesvieta (domicils), vai ja viņam ir pastāvīgās uzturēšanās atļauja.

(2) Datubāzes veidotāja — juridiskās personas — tiesības tiek atzītas, ja šī juridiskā persona izveidota saskaņā ar Latvijas vai citas Eiropas Savienības dalībvalsts normatīvajiem aktiem un tās juridiskā adrese, pārvalde vai galvenā darbības vieta atrodas Eiropas Savienībā. Ja juridiskajai personai Latvijas vai citas Eiropas Savienības dalībvalsts teritorijā ir tikai juridiskā adrese, šīs personas darbībām ir jābūt nepārtraukti saistītām ar Latvijas vai attiecīgās Eiropas Savienības dalībvalsts ekonomiku.

(3) Ja datubāze ir veidota ārpus Latvijas un uz to nevar attiecināt šā panta pirmās un otrās daļas noteikumus, tā ir aizsargājama, pamatojoties uz Latvijai saistošiem starptautiskajiem līgumiem.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.04.2004. un 23.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 05.04.2023.)

62.pants. Datubāzes veidotāja tiesību aizsardzība

Datubāzes veidotāja tiesības aizsargājamās atbilstoši šā likuma XI nodaļas noteikumiem.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.04.2004. un 23.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 05.04.2023.)

IX¹ nodaļa

Nenosakāmu autortiesību subjektu darbu izmantošana

(Nodaļa 18.12.2014. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 31.12.2014.)

62.¹ pants. Nenosakāmu autortiesību subjektu darbi

(1) Ievērojot šajā nodaļā noteiktās prasības, kultūras mantojuma iestādēm to krājumos iekļautus nenosakāmu autortiesību subjektu darbus bez autortiesību un blakustiesību subjektu piekrišanas atļauts:

1) reproducēt, lai izgatavotu to kopijas digitālā formātā, indeksētu, katalogizētu, saglabātu vai restaurētu, padarītu pieejamus sabiedrībai pa vadiem vai citādā veidā tādējādi, ka tiem var piekļūt individuāli izraudzītā vietā un individuāli izraudzītā laikā;

2) padarīt pieejamus sabiedrībai pa vadiem vai citādā veidā tādējādi, ka tiem var piekļūt individuāli izraudzītā vietā un individuāli izraudzītā laikā.

(2) Nenosakāmu autortiesību subjektu darbi šā likuma izpratnē ir kultūras mantojuma iestāžu krājumos iekļauti darbi un blakustiesību objekti, kuri ir pirmo reizi publicēti vai pārraidīti kādā Eiropas Savienības dalībvalstī un kuru tiesību subjektus pēc rūpīgas meklēšanas nav izdevies noskaidrot vai atrast:

1) darbi, kas publicēti kā grāmatas, žurnāli, laikraksti vai citi rakstveida materiāli;

2) audiovizuāli darbi, tai skaitā kinematogrāfiski darbi, un to fiksācijas;

3) fonogrammas;

4) darbi un blakustiesību objekti, kas iekļauti šajā daļā minētajos darbos un blakustiesību objektos.

(3) Nenosakāmu autortiesību subjektu darbi šā likuma izpratnē ir arī sabiedrisko raidorganizāciju arhīvos iekļautie līdz 2002.gada 31.decembrim radītie audiovizuālie darbi, tai skaitā kinematogrāfiski darbi, to fiksācijas un fonogrammas, kā arī darbi un blakustiesību objekti, kas iekļauti iepriekšminētajos darbos un blakustiesību objektos, ja attiecīgie darbi vai blakustiesību objekti ir pirmo reizi publicēti vai pārraidīti kādā Eiropas Savienības dalībvalstī un to tiesību subjektus pēc rūpīgas meklēšanas nav izdevies noskaidrot vai atrast.

(4) Darbus un blakustiesību objektus, kuri nav publicēti vai pārraidīti, atļauts izmantot šajā pantā noteiktajā kārtībā, ja šā panta pirmajā daļā minētā institūcija, kas vēlas tos izmantot, ar attiecīgo tiesību subjektu atļauju ir padarījusi tos pieejamus sabiedrībai citādā veidā un ir pamats pieņemt, ka tiesību subjekti nebūtu iebilduši pret šā panta pirmajā daļā norādīto izmantošanu.

(5) Darbus un blakustiesību objektus, kam ir vairāki tiesību subjekti, no kuriem ne visus pēc rūpīgas meklēšanas ir izdevies noskaidrot un atrast, var izmantot kā nenosakāmu autortiesību subjektu darbus, ja noskaidrotie un atrastie tiesību subjekti ir piekrituši šā panta pirmajā daļā norādītajai izmantošanai.

(6) Šā panta pirmajā daļā minētās institūcijas ir tiesīgas izmantot nenosakāmu autortiesību subjektu darbus tikai tādā apjomā, kāds nepieciešams, lai sasniegtu mērķus, kuri saistīti ar šo institūciju uzdevumiem, kurus tās veic sabiedrības interesēs, jo īpaši lai saglabātu vai restaurētu to krājumos iekļautos darbus un blakustiesību objektus, kā arī lai kultūras pieejamības un vispārējās izglītības nolūkā nodrošinātu pieejamību to krājumiem, tai skaitā digitālā formātā. Izmantojot nenosakāmu autortiesību subjektu darbus, šā panta pirmajā daļā minētās institūcijas norāda noskaidrotos autorus un citus tiesību subjektus.

(7) Šā panta pirmajā daļā minētās institūcijas ir tiesīgas gūt ieņēmumus no nenosakāmu autortiesību subjektu darbu izmantošanas tikai tādā apjomā, lai segtu izmaksas, kas šīm institūcijām radušās, izgatavojot attiecīgo darbu vai blakustiesību objektu kopijas digitālā formātā un padarot tos pieejamus sabiedrībai pa vadiem vai citādā veidā tādējādi, ka tiem var piekļūt individuāli izraudzītā vietā un individuāli izraudzītā laikā.

(18.12.2014. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 23.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 05.04.2023.)

62.² pants. Tiesību subjektu rūpīga meklēšana un tās dokumentēšana

(1) Šā likuma 62.¹ pantā minētos katra darba un blakustiesību objekta tiesību subjektus meklē ar lielāko rūpību, lai noteiktu, vai tas ir nenosakāmu autortiesību subjektu darbs. Tiesību subjektus rūpīgi meklē, pirms uzsākta attiecīgā darba vai blakustiesību objekta izmantošana, un to dara labā ticībā, izmantojot šā panta astotajā daļā minētos informācijas avotus, tajā Eiropas Savienības dalībvalstī, kurā attiecīgais darbs vai blakustiesību objekts publicēts vai pārraidīts pirmo reizi, izņemot šā panta otrajā un trešajā daļā norādītos gadījumus. Ja ir pamats uzskatīt, ka informācija par tiesību subjektiem pieejama citā valstī, tiesību subjektu rūpīgas meklēšanas ietvaros izmanto arī šajā valstī pieejamos informācijas avotus.

(2) Ja audiovizuālā, tai skaitā kinematogrāfiskā, darba producenta atrašanās vieta vai pastāvīgā dzīvesvieta (domicils) ir Eiropas Savienības dalībvalstī, šā darba tiesību subjektu rūpīgi meklē attiecīgajā dalībvalstī.

(3) Šā likuma 62.¹ panta ceturtajā daļā minēto darbu un blakustiesību objektu tiesību subjektus rūpīgi meklē tajā Eiropas Savienības dalībvalstī, kurā saimniecisko darbību veic institūcija, kas attiecīgo darbu vai blakustiesību objektu ar tiesību subjekta atļauju ir padarījusi pieejamu sabiedrībai.

(4) Tiesību subjektu rūpīgu meklēšanu veic šā likuma 62.¹ panta pirmajā daļā minētā institūcija vai tās pilnvarota trešā persona.

(5) Institūcija, kas veic tiesību subjektu rūpīgu meklēšanu vai šim nolūkam pilnvarojusi trešo personu, dokumentē meklēšanas gaitu un rezultātus, lai pamatotu to, ka tiesību subjekti meklēti rūpīgi. Pēc rūpīgas meklēšanas attiecīgā institūcija Latvijas Nacionālajai bibliotēkai nosūta:

- 1) tiesību subjekta rūpīgas meklēšanas rezultātus, kas pamato darba vai blakustiesību objekta atzīšanu par nenosakāmu autortiesību subjektu darbu;
- 2) informāciju par veidiem, kādos institūcija izmanto nenosakāmu autortiesību subjektu darbu;
- 3) informāciju par nenosakāmu autortiesību subjektu darba statusa izbeigšanu vai jebkādam izmaiņam šajā statusā attiecībā uz institūcijas izmantotu darbu vai blakustiesību objektu;
- 4) institūcijas kontaktinformāciju, tai skaitā tās nosaukumu, adresi, elektroniskā pasta adresi un tālruna numuru.

(6) Latvijas Nacionālā bibliotēka pēc šā panta piektajā daļā minētās informācijas saņemšanas nekavējoties pārsūta to Eiropas Savienības aģentūrai "Eiropas Savienības Intelektuālā īpašuma birojs".

(7) Nav jāmeklē to darbu un blakustiesību objektu tiesību subjekti, kuri Eiropas Savienības aģentūras "Eiropas Savienības Intelektuālā īpašuma birojs" datubāzē ir norādīti kā nenosakāmu autortiesību subjektu darbi.

(8) Tiesību subjektu rūpīgas meklēšanas ietvaros izmantojamais informācijas avotus, konsultējoties ar kolektīvā pārvaldījuma organizācijām, citām autortiesību un blakustiesību subjektu organizācijām un šā likuma 62.¹ panta

pirmajā daļā minētajām institūcijām, nosaka un atjauno Kultūras ministrija. Informācijas avotu sarakstu un tā grozījumus Kultūras ministrija publicē oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" un publisko savā tīmekļvietnē.

(18.12.2014. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 18.05.2017. likumu, kas stājas spēkā 14.06.2017.)

62.³ pants. Nenosakāmu autortiesību subjektu darba statusa izbeigšana

(1) Tiesību subjektiem, kurus pēc rūpīgas meklēšanas nav izdevies noskaidrot vai atrast un kuru darbi vai blakustiesību objekti atzīti par nenosakāmu autortiesību subjektu darbiem vai pielīdzināti tiem saskaņā ar šā likuma 62.¹ panta piekto daļu, ir tiesības pieprasīt, lai institūcija, kas veica tiesību subjektu meklēšanu, izbeidz nenosakāmu autortiesību subjektu darba statusu attiecībā uz konkrēto darbu vai blakustiesību objektu. Šādam pieprasījumam jābūt pamatotam.

(2) Pēc šā panta pirmajā daļā minētā pieprasījuma saņemšanas institūcija, kas veica attiecīgā darba vai blakustiesību objekta tiesību subjektu rūpīgu meklēšanu, nekavējoties izskata šo pieprasījumu un izbeidz nenosakāmu autortiesību subjektu darba statusu, pārtraucot attiecīgā darba vai blakustiesību objekta izmantošanu un par statusa izbeigšanu informējot Latvijas Nacionālo bibliotēku.

(3) Ja institūcija, kas veica tiesību subjektu rūpīgu meklēšanu, vairs nepastāv, tiesību subjektiem, kurus pēc rūpīgas meklēšanas nav izdevies noskaidrot vai atrast un kuru darbi vai blakustiesību objekti atzīti par nenosakāmu autortiesību subjektu darbiem vai pielīdzināti tiem saskaņā ar šā likuma 62.¹ panta piekto daļu, ir tiesības pieprasīt, lai Latvijas Nacionālā bibliotēka izbeidz nenosakāmu autortiesību subjektu darba statusu attiecībā uz konkrēto darbu vai blakustiesību objektu.

(4) Šā panta pirmajā daļā minētie tiesību subjekti ir tiesīgi par darba vai blakustiesību objekta izmantošanu saņemt taisnīgu atlīdzību no institūcijas, kas izmantojusi attiecīgo darbu vai blakustiesību objektu.

(5) Nosakot šā panta ceturtajā daļā minētās atlīdzības lielumu, ņem vērā:

- 1) darba vai blakustiesību objekta izmantošanas apjomu un mērķi;
- 2) sabiedrības interesēs veiktos uzdevumus un izmantojuma nozīmi šo uzdevumu veikšanā;
- 3) izmantošanas nekomerciālo raksturu;
- 4) iespējamo kaitējumu, kas ar darba vai blakustiesību objekta izmantošanu nodarīts tiesību subjektam.

(6) Institūcija, kurai ir pienākums izmaksāt tiesību subjektam šā panta ceturtajā daļā minēto atlīdzību, vienojas ar tiesību subjektu par atlīdzības lielumu un izmaksā to saprātīgā termiņā, bet ne vēlāk kā gada laikā pēc tiesību subjekta pieprasījuma saņemšanas, pārskaitot to uz tiesību subjekta norādīto norēķinu kontu.

(18.12.2014. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 31.12.2014.)

IX² nodaļa

Komerčiālā apritē nepieejamu darbu vai blakustiesību objektu izmantošana

(Nodaļa 23.03.2023. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 05.04.2023.)

62.⁴ pants. Komerčiālā apritē nepieejami darbi vai blakustiesību objekti

(1) Šā likuma izpratnē darbu vai blakustiesību objektu uzskata par komerčiālā apritē nepieejamu, ja, ieguldot saprātīgas pūles, ir noskaidrots — var pieņemt, ka viss darbs vai blakustiesību objekts netiek piedāvāts sabiedrībai tā parastajos izplatīšanas veidos.

(2) Kultūras mantojuma iestāde noskaidro, vai konkrētie darbi vai blakustiesību objekti ir uzskatāmi par komerčiālā apritē nepieejamiem, izmantojot vismaz šā panta trešajā daļā minētos informācijas avotus.

(3) Informācijas avotus, kurus izmanto, lai noskaidrotu, vai konkrētie darbi vai blakustiesību objekti ir uzskatāmi par komerčiālā apritē nepieejamiem, nosaka un regulāri atjauno Kultūras ministrija, konsultējoties ar kolektīvā pārvaldījuma organizācijām, citām autortiesību un blakustiesību organizācijām un kultūras mantojuma iestādēm.

Informācijas avotu sarakstu un tā grozījumus Kultūras ministrija publicē oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" un publisko savā tīmekļvietnē.

(4) Ja darbs vai blakustiesību objekts publiskots vairākos formātos vai versijās un komerciālā aprītē ir pieejams kāds no šiem formātiem vai versijām, šo darbu vai blakustiesību objektu uzskata par komerciālā aprītē pieejamu.

(23.03.2023. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 05.04.2023.)

62.⁵ pants. Komerciālā aprītē nepieejamu darbu vai blakustiesību objektu izmantošana uz licences līguma pamata

(1) Slēdzot licences līgumu ar kultūras mantojuma iestādi par tās krājumā pastāvīgi esošu komerciālā aprītē nepieejamu darbu vai blakustiesību objektu reproducēšanu, izplatīšanu, publiskošanu vai padarīšanu pieejamu sabiedrībai pa vadiem vai citādā veidā tādējādi, ka tiem var piekļūt individuāli izraudzītā vietā un individuāli izraudzītā laikā nekomerciālā nolūkā, kolektīvā pārvaldījuma organizācija ir tiesīga pārstāvēt autortiesību vai blakustiesību subjektus bez kolektīvā pārvaldījuma līguma noslēgšanas. Ar minēto licences līgumu piešķir vienkāršo vai vispārējo licenci šā likuma 42. panta izpratnē.

(2) Šā panta pirmajā daļā norādīto licences līgumu var slēgt tikai kolektīvā pārvaldījuma organizācija, kas saņēmusi Kultūras ministrijas atļauju konkrēto tiesību un darbu vai blakustiesību objektu veida pārvaldīšanai atbilstoši Autortiesību kolektīvā pārvaldījuma likumam.

(3) Ja kādu tiesību un darbu vai blakustiesību objektu veidu pārvalda vairākas kolektīvā pārvaldījuma organizācijas, kas atbilst šā panta otrās daļas nosacījumiem, šīs kolektīvā pārvaldījuma organizācijas slēdz kopīgu licences līgumu ar kultūras mantojuma iestādi.

(4) Kolektīvā pārvaldījuma organizācija un kultūras mantojuma iestāde var vienoties par teritoriju Eiropas Savienībā vai Eiropas Ekonomikas zonā, kur ir spēkā šā panta pirmajā daļā norādītais licences līgums.

(5) Autortiesību vai blakustiesību subjektiem ir tiesības jebkurā laikā pieprasīt, lai kultūras mantojuma iestāde pārtrauc to darbu vai blakustiesību objektu izmantošanu atbilstoši šā panta pirmajā daļā norādītajam licences līgumam pilnībā vai attiecībā uz atsevišķiem darbiem vai blakustiesību objektiem.

(23.03.2023. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 05.04.2023.)

62.⁶ pants. Komerciālā aprītē nepieejamu darbu vai blakustiesību objektu izmantošana bez autortiesību vai blakustiesību subjektu piekrišanas

(1) Ievērojot šā likuma 18. panta otrās daļas noteikumus, bez autortiesību un blakustiesību subjektu piekrišanas un atļaušanas samaksas kultūras mantojuma iestādei atļauts nekomerciālā nolūkā padarīt pieejamus sabiedrībai tās krājumā pastāvīgi esošus komerciālā aprītē nepieejamus darbus vai blakustiesību objektus pa vadiem vai citādā veidā tādējādi, ka tiem var piekļūt individuāli izraudzītā vietā un individuāli izraudzītā laikā nekomerciālā tīmekļvietnē, ja:

1) attiecīgo autortiesību vai blakustiesību subjektu mantisko tiesību pārvaldīšanu neveic neviena kolektīvā pārvaldījuma organizācija, kas saņēmusi Kultūras ministrijas atļauju konkrēto tiesību un darbu vai blakustiesību objektu veida pārvaldīšanai atbilstoši Autortiesību kolektīvā pārvaldījuma likumam;

2) tiek norādīts autora vai jebkura cita identificējama autortiesību vai blakustiesību subjekta vārds.

(2) Autortiesību vai blakustiesību subjektiem ir tiesības jebkurā laikā pieprasīt, lai kultūras mantojuma iestāde pārtrauc to darbu vai blakustiesību objektu izmantošanu atbilstoši šā panta pirmajai daļai pilnībā vai attiecībā uz atsevišķiem darbiem vai blakustiesību objektiem.

(3) Par šā panta pirmajā daļā norādītās komerciālā aprītē nepieejamu darbu vai blakustiesību objektu izmantošanas vietu uzskata Eiropas Savienības dalībvalsti vai Eiropas Ekonomikas zonas valsti, kurā dibināta attiecīgā kultūras mantojuma iestāde, kas izmanto darbus šā panta pirmajā daļā minētajiem mērķiem.

(23.03.2023. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 05.04.2023.)

62.⁷ pants. Trešo valstu darbi vai blakustiesību objekti

(1) Šīs nodaļas nosacījumus nepiemēro tādām darbu vai blakustiesību objektu kopumam, par kuru atbilstoši šā likuma 62.⁴ pantam noskaidrots, ka to galvenokārt veido:

- 1) darbi vai blakustiesību objekti, izņemot kinematogrāfiskus vai audiovizuālus darbus, kuri ir pirmo reizi publicēti vai, ja tie nav publicēti, pirmo reizi pārraidīti trešajā valstī;
- 2) kinematogrāfiski vai audiovizuāli darbi, kuru producenta atrašanās vieta vai pastāvīgā dzīvesvieta (domicils) ir trešajā valstī;
- 3) trešo valstu valstspiederīgo darbi vai blakustiesību objekti, attiecībā uz kuriem nav iespējams noteikt konkrēto valsti atbilstoši šīs daļas 1. un 2. punktam.

(2) Kolektīvā pārvaldījuma organizācija var slēgt šā likuma 62.⁵ panta pirmajā daļā noteikto licences līgumu par šā panta pirmajā daļā norādītajiem darbiem vai blakustiesību objektiem, ja tā pārstāv ievērojamu skaitu konkrētās trešās valsts autortiesību vai blakustiesību subjektu.

(23.03.2023. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 05.04.2023.)

62.⁸ pants. Informācijas sniegšana

(1) Vismaz sešus mēnešus pirms tam, kad kultūras mantojuma iestāde sāk darbu un blakustiesību objektu izmantošanu, tā nosūta Eiropas Savienības aģentūrai "Eiropas Savienības Intelektuālā īpašuma birojs" ievietošanai tiešsaistes portālā informāciju par:

- 1) komerciālā apritē nepieejamiem darbiem vai blakustiesību objektiem, kurus kultūras mantojuma iestāde plāno izmantot;
- 2) veidu, kā autortiesību un blakustiesību subjekti var iebilst pret to, ka tiek sākta darbu vai blakustiesību objektu izmantošana, un pieprasīt izmantošanas pārtraukšanu;
- 3) noslēgto licences līgumu, tostarp par tā pusēm, darbības teritoriju un paredzētajiem darbu vai blakustiesību objektu izmantošanas veidiem.

(2) Lai nodrošinātu nozaru specifikai atbilstošu informāciju autortiesību un blakustiesību subjektiem, kultūras mantojuma iestāde un kolektīvā pārvaldījuma organizācija veic papildu publicitātes pasākumus. Ja ir pamats uzskatīt, ka minētie publicitātes pasākumi būs efektīvāki citā Eiropas Savienības dalībvalstī, Eiropas Ekonomikas zonas valstī vai trešajā valstī, šos publicitātes pasākumus veic konkrētajā Eiropas Savienības dalībvalstī, Eiropas Ekonomikas zonas valstī vai trešajā valstī.

(23.03.2023. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 05.04.2023.)

X nodaļa Mantisko tiesību kolektīvais pārvaldījums

(Nodaļa izslēgta ar 18.05.2017. likumu, kas stājas spēkā 14.06.2017.)

63.pants. Mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma vispārīgie noteikumi

(Izslēgts ar 18.05.2017. likumu, kas stājas spēkā 14.06.2017.)

64.pants. Mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizācijas pārstāvības tiesību apjoms

(Izslēgts ar 18.05.2017. likumu, kas stājas spēkā 14.06.2017.)

65.pants. Mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizāciju funkcijas

(Izslēgts ar 18.05.2017. likumu, kas stājas spēkā 14.06.2017.)

66.pants. Mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizāciju pienākumi

(Izslēgts ar 18.05.2017. likumu, kas stājas spēkā 14.06.2017.)

66.¹ pants. Mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizāciju pienākums atlīdzības noteikšanā ievērot noteiktus kritērijus

(Izslēgts ar 18.05.2017. likumu, kas stājas spēkā 14.06.2017.)

67.pants. Mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizāciju darbības uzraudzība

(Izslēgts ar 18.05.2017. likumu, kas stājas spēkā 14.06.2017.)

X¹ nodaļa Vidutāji

(Nodaļa 18.05.2017. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 14.06.2017.)

67.¹ pants. Vidutājam pakļautie strīdi

Ieinteresētā puse ir tiesīga vērsties pie vidutāja, ja:

- 1) izmantotājam un kolektīvā pārvaldījuma organizācijai ir strīds par darbu vai blakustiesību objektu izmantošanu, tai skaitā par licences līguma noslēgšanu vai informācijas sniegšanu par izmantojumu;
- 2) izmantotāju apvienībai un kolektīvā pārvaldījuma organizācijai ir strīds par līguma noslēgšanu attiecībā uz organizācijas pārstāvēto tiesību subjektu darbu vai blakustiesību objektu izmantošanu;
- 3) retranslācijas pakalpojumu sniedzējs un raidorganizācija nevar vienoties par retranslēšanu;
- 4) ir strīds par muzikālo darbu tiešsaistes tiesību daudzteritoriālo licencēšanu Autortiesību kolektīvā pārvaldījuma likumā norādītajā gadījumā;
- 5) izmantotājs un autortiesību vai blakustiesību subjekts nevar vienoties par pieeju darbiem vai blakustiesību objektiem kādā no šā likuma 18. panta ceturtajā daļā minētajiem gadījumiem;
- 6) pusēm, kas vēlas noslēgt līgumu par audiovizuāla darba padarīšanu pieejamu sabiedrībai pa vadiem vai citādā veidā tādējādi, ka tam var piekļūt individuāli izraudzītā vietā un individuāli izraudzītā laikā platformā, kurā pieejami audiovizuāli pakalpojumi pēc pieprasījuma, ir radušās ar darba izmantošanas licencēšanu saistītas grūtības;
- 7) ir strīds par piekļuves atspējošanu tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu lietotāja augšupielādētam darbam vai blakustiesību objektam vai par tā izņemšanu no tīmekļvietnes;
- 8) ir strīds par šā likuma 45.¹ panta sestajā daļā noteiktajām tiesībām prasīt papildu atlīdzību vai šā likuma 45.² pantā noteikto pienākumu sniegt informāciju.

(18.05.2017. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 23.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 05.04.2023.)

67.² pants. Vidutāja izraudzīšanās un līgums ar vidutāju

(1) Vidutāja procesu vada viens vai vairāki vidutāji. Puses var vienoties par vidutāju kandidatūrām vai par kārtību, kādā vidutāji tiek uzaicināti vai iecelti. Ja puses nevar vienoties par vidutāju kandidatūrām vai kārtību, kādā tos uzaicina vai ieceļ, vienu vai vairākus vidutājus no profesionālo vidutāju saraksta var ieteikt kultūras ministrs, pamatojoties uz pušu rakstveida lūgumu. Kultūras ministrs izvēlas vidutāju vai vidutājus no profesionālo vidutāju saraksta un 10 dienu laikā no pušu lūguma saņemšanas dienas informē par tiem puses.

(2) Vidutājs izraugāms tā, lai nerastos šaubas par viņa neatkarību un objektivitāti.

(3) Ar izraudzīto vidutāju noslēdz rakstveida līgumu. Līgumā ar vidutāju norāda:

- 1) pušu un vidutāja piekrišanu vidutāja procesa izmantošanai;

- 2) strīda būtību;
- 3) pušu un vidutāja tiesības un pienākumus;
- 4) vidutāja pakalpojuma apmaksas noteikumus un vidutāja procesa izdevumus;
- 5) citu informāciju, ko puses un vidutājs uzskata par nepieciešamu.

(4) Vidutāja procesa gaitā līgumu ar vidutāju var grozīt, ja puses un vidutājs tam piekrīt.

(5) Ja līgumā ar vidutāju nav noteikts citādi, puses sedz vidutāja procesa izdevumus vienlīdzīgā apmērā.
(18.05.2017. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 14.06.2017.)

67.³ pants. Profesionālajam vidutājam izvirzāmās prasības

(1) Par profesionālo vidutāju var būt fiziskā persona, kura:

- 1) ir Latvijas vai citas Eiropas Savienības dalībvalsts pilsonis vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts vai Šveices Konfederācijas pilsonis vai Latvijas nepilsonis;
- 2) prot valsts valodu augstākajā līmenī;
- 3) ir ar nevainojamu reputāciju;
- 4) ieguvusi vismaz akadēmisko maģistra grādu vai profesionālo maģistra grādu un atbilstošu profesionālo kvalifikāciju vai citu Latvijas izglītības klasifikācijā noteiktajam Eiropas kvalifikācijas ietvarstruktūras 7. līmenim atbilstošu kvalifikāciju;
- 5) ir vismaz ar triju gadu ilgu darba pieredzi autortiesību jomā.

(2) Par profesionālo vidutāju nevar būt persona, kura:

- 1) sniegusi nepatiesas ziņas, lai tiktu iekļauta profesionālo vidutāju sarakstā;
- 2) neatbilst kādai no šā panta pirmajā daļā noteiktajām prasībām;
- 3) notiesāta par tīša noziedzīga nodarījuma izdarīšanu vai pret kuru izbeigts kriminālprocess par tīša noziedzīga nodarījuma izdarīšanu uz nereabilitējoša pamata;
- 4) ir aizdomās turētais vai apsūdzētais krimināllietā;
- 5) saskaņā ar tiesas spriedumu nevar sniegt mediācijas vai profesionālā vidutāja pakalpojumus.

(18.05.2017. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 14.06.2017.)

67.⁴ pants. Iesniegums par iekļaušanu profesionālo vidutāju sarakstā

(1) Persona, kura vēlas, lai to iekļauj profesionālo vidutāju sarakstā, iesniegumā Kultūras ministrijai norāda:

- 1) vārdu un uzvārdu;
- 2) darbības jomu (ne vairāk kā 500 rakstu zīmes), kurā tā ir kompetenta sniegt vidutāja pakalpojumus;
- 3) darba valodas;
- 4) darba pieredzi autortiesību jomā;
- 5) kontaktinformāciju, tai skaitā elektroniskā pasta adresi un tālruna numuru;

6) vai piekrist savas fotogrāfijas publiskošanai, ja tāda ir pievienota iesniegumam, šā likuma 67.⁵ panta sestajā daļā norādītajā gadījumā;

7) apliecinājumu, ka persona atbilst šā likuma 67.³ panta pirmajā daļā norādītajām prasībām;

8) lūgumu iekļaut savus datus profesionālo vidutāju sarakstā.

(2) Iesniegumam par iekļaušanu profesionālo vidutāju sarakstā pievieno dokumentus, kas apliecina personas atbilstību šā likuma 67.³ panta pirmajā daļā norādītajām prasībām. Iesniegumam var pievienot attiecīgās personas fotogrāfiju elektroniskā formā.

(18.05.2017. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 14.06.2017.)

67.⁵ pants. Profesionālo vidutāju saraksts

(1) Kultūras ministrija kārtā profesionālo vidutāju sarakstu.

(2) Profesionālo vidutāju sarakstā datus iekļauj, pamatojoties uz attiecīgās personas rakstveida iesniegumā norādītajām ziņām.

(3) Personu iekļauj profesionālo vidutāju sarakstā uz četriem gadiem. Ne agrāk kā trīs mēnešus pirms termiņa beigām persona var lūgt atjaunot savu profesionālā vidutāja statusu uz nākamajiem četriem gadiem.

(4) Profesionālo vidutāju sarakstā iekļauj šādas ziņas par vidutāju:

1) vārdu un uzvārdu;

2) darbības jomas;

3) darba valodas;

4) kontaktinformāciju, tai skaitā elektroniskā pasta adresi un tālruna numuru;

5) ar vidutāja piekrišanu — viņa fotogrāfiju.

(5) Profesionālais vidutājs nekavējoties rakstveidā paziņo Kultūras ministrijai par konstatētajām kļūdām un jebkuriem grozījumiem ziņās, kas par viņu iekļautas profesionālo vidutāju sarakstā.

(6) Profesionālo vidutāju saraksts ir pieejams jebkurai ieinteresētai personai. Profesionālo vidutāju sarakstu, kā arī jebkurus grozījumus tajā Kultūras ministrija publisko savā tīmekļvietnē.

(18.05.2017. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 14.06.2017.)

67.⁶ pants. Vidutāja izslēgšana no profesionālo vidutāju saraksta

Vidutāju izslēdz no profesionālo vidutāju saraksta, ja viņš:

1) sniedzis nepatiesas ziņas, lai tiktu iekļauts profesionālo vidutāju sarakstā;

2) atzīts par vainīgu tīša noziedzīga nodarījuma izdarīšanā vai pret viņu izbeigts kriminālprocess par tīša noziedzīga nodarījuma izdarīšanu uz nereabilitējoša pamata;

3) saskaņā ar tiesas spriedumu nevar sniegt mediācijas vai vidutāja pakalpojumus;

4) vairs neatbilst kādai no šā likuma 67.³ panta pirmajā daļā noteiktajām prasībām;

5) iesniedzis lūgumu izslēgt viņu no profesionālo vidutāju saraksta;

6) ir aizdomās turētais vai apsūdzētais krimināllietā;

7) ir miris.

(18.05.2017. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 14.06.2017.)

67.⁷ pants. Vidutāja procesa vispārīgie principi

(1) Pusēm vidutāja procesā ir vienādas tiesības. Puses lēmumus pieņem sadarbojoties.

(2) Vidutājs cenšas veicināt vienošanos starp pusēm, tai skaitā sniedzot savus priekšlikumus taisnīgam strīda noregulējumam.

(3) Vidutāja attieksme pret pusēm ir neitrāla. Vidutājs nav personiski ieinteresēts vidutāja procesa rezultātā. Vidutājam ir pienākums paziņot pusēm par visiem apstākļiem, kas var ietekmēt viņa neatkarību vai objektivitāti.

(18.05.2017. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 14.06.2017.)

67.⁸ pants. Vidutāja procesa norise

(1) Ja kāda no pusēm izteikusi priekšlikumu strīda atrisināšanai, vidutāja process notiek, pamatojoties uz šo priekšlikumu.

(2) Ja neviena no pusēm nav izteikusi konkrētu priekšlikumu strīda atrisināšanai vai tādu ir izteikušas abas puses, vidutājs var rakstveidā izteikt pusēm savu priekšlikumu strīda atrisināšanai un noteikt termiņu, kurā puses rakstveidā apstiprina vai noraida viņa priekšlikumu. Ja neviena no pusēm neizsaka iebildumus pret vidutāja priekšlikumu vidutāja noteiktajā termiņā, kas nav īsāks par vienu mēnesi pēc priekšlikuma nosūtīšanas dienas, tiek uzskatīts, ka tās šo priekšlikumu pieņem un tajā noteiktais ir saistošs pusēm. Vidutājs savā priekšlikumā skaidri norāda tiesiskās sekas, kas iestāsies, ja puses neiebildīs pret priekšlikumu vidutāja norādītajā termiņā.

(3) Vidutāja process tiek izbeigts ar pušu rakstveida vienošanos, izņemot šā panta ceturtajā daļā minētos gadījumus. Šā panta otrajā daļā norādītais vidutāja priekšlikums, pret kuru vidutāja noteiktajā termiņā nav iebildusi neviena no pusēm, ir atzīstams par pušu vienošanos.

(4) Vidutāja process izbeidzas bez vienošanās šādos gadījumos:

1) vismaz viena puse rakstveidā paziņo vidutājam, ka iebilst pret vidutāja procesa turpināšanu;

2) vidutājs pusēm rakstveidā paziņo par vidutāja procesa izbeigšanu.

(5) Vidutāja iesaistīšana neietekmē pušu tiesības vērsties tiesā.

(6) Normatīvajos aktos noteiktā prasības celšanas termiņa tecējums tiek apturēts dienā, kad izteikts priekšlikums risināt strīdu vidutāja procesa ietvaros. Prasības celšanas termiņa tecējums atjaunojas ar dienu, kad vidutāja process tiek izbeigts.

(18.05.2017. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 14.06.2017.)

67.⁹ pants. Vidutāja procesa konfidencialitāte

(1) Informācija, kas iegūta vidutāja procesā vai ir ar to saistīta, ir konfidenciāla, ja vien puses nav vienojušās citādi.

(2) Vidutājs neizpauž vienai pusei otras puses sniegto informāciju, ja otra puse tam nav piekritusi.

(3) Vidutāju un vidutāja procesa dalībniekus aizliegts nopratināt kā lieciniekus par faktiem, kas viņiem kļuvuši zināmi vidutāja procesā.

(4) Šis pants neattiecas uz gadījumiem, kad vidutāja procesā panāktās vienošanās satura izpaušana ir nepieciešama, lai īstenotu konkrēto vienošanos.

(18.05.2017. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 14.06.2017.)

XI nodaļa

Autortiesību un blakustiesību aizsardzība

(Nodaļa 22.04.2004. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.05.2004.)

68.pants. Autortiesību un blakustiesību pārkāpumi

(1) Par autortiesību un blakustiesību pārkāpumu uzskatāma darbība, ar kuru aizskartas autortiesību un blakustiesību subjekta personiskās vai mantiskās tiesības, to skaitā:

- 1) autortiesību un blakustiesību objektu fiksācija, to publicēšana, publiskošana, reproducēšana un izplatīšana jebkādā veidā bez autortiesību un blakustiesību subjekta piekrišanas;
- 2) darbība, ar kuru bez autortiesību un blakustiesību subjekta atļaujas tiek dzēsta, grozīta vai pārveidota autortiesību un blakustiesību subjekta pievienotā elektroniskā informācija par tiesību pārvaldījumu;
- 3) darbība, ar kuru tiek izplatīts, raidīts, publiskots vai publicēts tiesību objekts, kam bez atļaujas dzēsta, grozīta vai pārveidota elektroniskā informācija par tiesību pārvaldījumu;
- 4) autortiesību un blakustiesību subjekta izmantoto tādu efektīvu tehnoloģisko līdzekļu iznīcināšana vai apiešana, kuri paredzēti, lai ierobežotu vai nepieļautu kādas darbības ar autortiesību un blakustiesību objektu, vai citas darbības ar tehnoloģiskajiem līdzekļiem, ja tās notikušas bez autortiesību un blakustiesību subjekta atļaujas;
- 5) tādu ierīču vai to sastāvdaļu ražošana, importēšana, izplatīšana, pārdošana, nomāšana, reklamēšana vai izmantošana citā komerciālā nolūkā, kā arī tādu pakalpojumu sniegšana, kas vērsti uz to, lai apietu efektīvus tehnoloģiskos līdzekļus vai tos iznīcinātu;
- 6) šā likuma 34., 35., 52. un 62.³ pantā paredzētās atlīdzības nesamaksāšana;
- 7) šā likuma 40.panta piektajā daļā paredzētās informācijas nesniegšana vai šīs informācijas nesniegšana atbilstošā apjomā;
- 8) šā likuma 62.² panta piektās daļas 1.punktā paredzētās informācijas nenosūtīšana pirms attiecīgā darba vai blakustiesību objekta izmantošanas uzsākšanas vai 62.² panta piektās daļas 3.punktā paredzētās informācijas nenosūtīšana uzreiz pēc tam, kad tā kļuvusi zināma institūcijai, kas veica tiesību subjektu rūpīgu meklēšanu vai kas bija tam pilnvarojusi trešo personu.

(2) Nosakot, vai kāda darbība kvalificējama kā autortiesību vai blakustiesību pārkāpums, ņem vērā šajā likumā noteiktos autortiesību un blakustiesību ierobežojumus.

(3) Prettiesisku darbību rezultātā izgatavotie vai izplatītie autortiesību un blakustiesību objekti vai to kopijas ir kontrafakti eksemplāri.

(4) Par kontrafaktiem eksemplāriem atzīstami arī Latvijā aizsargājami autortiesību un blakustiesību objekti, kas importēti no valstīm, kurās tie netiek aizsargāti vai kurās beidzies to aizsardzības termiņš.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 06.12.2007. un 18.12.2014. likumu, kas stājas spēkā 31.12.2014.)

69.pants. Autortiesību un blakustiesību subjektu tiesību aizsardzības vispārīgie principi

(1) Autortiesību un blakustiesību subjekti, kolektīvā pārvaldījuma organizācijas un citi autortiesību un blakustiesību subjektu pārstāvji ir tiesīgi:

- 1) prasīt, lai persona, kura prettiesiski izmantojusi autortiesību vai blakustiesību objektu, atzīst autortiesību vai blakustiesību subjektu tiesības;
- 2) aizliegt savu darbu izmantošanu;
- 3) prasīt, lai persona, kura prettiesiski izmanto autortiesību vai blakustiesību objektu, atjauno iepriekšējo stāvokli, kāds bija līdz tiesību pārkāpšanai, un pārtrauc prettiesiskās darbības vai neapdraud radošo darbību;

4) prasīt, lai persona pārtrauc darbības, kas atzīstamas par sagatavošanos autortiesību vai blakustiesību objektu prettiesiskai izmantošanai;

5) prasīt, lai persona, kura prettiesiski izmantojusi autortiesību vai blakustiesību objektu, atlīdzina autortiesību vai blakustiesību subjektam radītos zaudējumus un morālo kaitējumu;

6) prasīt, lai tiek iznīcināti kontrafakta eksemplāri;

7) prasīt, lai starpnieki, kuru sniegtie pakalpojumi tiek izmantoti nolūkā pārkāpt autortiesību vai blakustiesību subjektu tiesības vai kuri padara iespējamu šādu pārkāpumu, veic attiecīgus pasākumus, lai pārtrauktu izmantotāju iespējas izdarīt šādus pārkāpumus. Ja starpnieks neveic attiecīgus pasākumus, autortiesību vai blakustiesību subjektam vai tā pārstāvim ir tiesības vērsties pret starpnieku.

(2) Lai aizsargātu savas tiesības, autortiesību un blakustiesību subjekti vai to pārstāvji var vērsties tiesā. Ja pārkāptas tiesības, kas aizsargājamās Autortiesību kolektīvā pārvaldījuma likumā noteiktajā kārtībā, prasību par pārkāpto tiesību aizsardzību ceļ pats autortiesību un blakustiesību subjekts vai arī autortiesību un blakustiesību subjektu vārdā — kolektīvā pārvaldījuma organizācija.

(3) Autortiesību un blakustiesību subjekti, sniedzot tiesā prasību par tiesību pārkāpšanu, ir atbrīvoti no valsts nodevas. Kolektīvā pārvaldījuma organizācijas, sniedzot tiesā prasību par to tiesību pārkāpšanu, kuras izriet no Autortiesību kolektīvā pārvaldījuma likuma 3. panta otrajā daļā minētajiem gadījumiem, ir atbrīvotas no valsts nodevas.

(08.02.2007. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 18.05.2017. likumu, kas stājas spēkā 14.06.2017.)

69.¹ pants. Zaudējumu atlīdzības un morālā kaitējuma apmēra noteikšanas kārtība

(1) Ja personas vainas dēļ notikusi autortiesību vai blakustiesību objektu prettiesiska izmantošana, autortiesību vai blakustiesību subjekti ir tiesīgi prasīt radītā zaudējuma un morālā kaitējuma atlīdzību.

(2) Zaudējumu atlīdzības un morālā kaitējuma apmērs nosakāms saskaņā ar Civillikumu. Nosakot zaudējumu atlīdzības apmēru, var ņemt vērā arī tās personas negodīgi gūto peļņu, kura prettiesiski izmantojusi autortiesību vai blakustiesību objektu.

(3) Ja faktisko zaudējumu atlīdzības apmēru nevar noteikt saskaņā ar šā panta otro daļu, zaudējuma atlīdzības apmērs nosakāms atbilstoši tai summai, kuru autortiesību vai blakustiesību subjekts varētu saņemt par autortiesību vai blakustiesību objekta izmantošanas atļaujas izsniegšanu.

(08.02.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.03.2007.)

70.pants. Kontrafakta eksemplāru apķīlāšana un iznīcināšana

(1) Policija vai cita kompetenta valsts iestāde, konstatējot kontrafaktos eksemplārus, tos apķīlā.

(2) Izlemjot jautājumu par vainīgās personas atbildību, jāpieņem lēmums par kontrafakto eksemplāru iznīcināšanu. Ja vainīgā persona netiek konstatēta, lēmumu par kontrafakto eksemplāru iznīcināšanu pieņem iestāde, kas tos apķīlājusi.

71.pants. Atbildība par autortiesību un blakustiesību un datubāzes veidotāja tiesību pārkāpumiem

Atkarībā no autortiesību vai blakustiesību pārkāpuma rakstura un tā sekām persona, kura prettiesiski izmantojusi autortiesību vai blakustiesību objektu, saucama pie likumā noteiktās atbildības.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.02.2007. likumu; panta nosaukums grozīts ar 23.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 05.04.2023.)

XII nodaļa

Administratīvie pārkāpumi autortiesību un blakustiesību jomā un kompetence administratīvo pārkāpumu procesā

72. pants. Administratīvie pārkāpumi autortiesību un blakustiesību jomā

(1) Par autortiesību vai blakustiesību objekta izmantošanu publiskā izpildījumā bez autortiesību vai blakustiesību subjekta piekrišanas vai atlīdzības samaksas piemēro fiziskajai personai brīdinājumu vai naudas sodu līdz simt četrdesmit naudas soda vienībām, bet juridiskajai personai naudas sodu — līdz tūkstoš četrsimt divdesmit naudas soda vienībām.

(2) Par autortiesību vai blakustiesību objekta reproducēšanu, izņemot gadījumu, lai to padarītu pieejamu sabiedrībai pa vadiem vai citādā veidā tādējādi, ka tam var piekļūt individuāli izraudzītā vietā un individuāli izraudzītā laikā, bez autortiesību vai blakustiesību subjekta piekrišanas piemēro fiziskajai personai brīdinājumu vai naudas sodu līdz simt četrdesmit naudas soda vienībām, bet juridiskajai personai naudas sodu — līdz tūkstoš četrsimt divdesmit naudas soda vienībām.

(3) Par nesēja atlīdzības vai atlīdzības par darbu reprogrāfisko reproducēšanu nesamaksāšanu piemēro fiziskajai personai brīdinājumu vai naudas sodu līdz simt četrdesmit naudas soda vienībām, bet juridiskajai personai naudas sodu — līdz tūkstoš četrsimt divdesmit naudas soda vienībām.

(4) Par autortiesību vai blakustiesību objekta padarīšanu pieejamu sabiedrībai pa vadiem vai citādā veidā tādējādi, ka tam var piekļūt individuāli izraudzītā vietā un individuāli izraudzītā laikā, un par tā reproducēšanu šādas darbības veikšanai bez autortiesību vai blakustiesību subjekta piekrišanas vai atlīdzības samaksas piemēro fiziskajai personai brīdinājumu vai naudas sodu līdz simt četrdesmit naudas soda vienībām, bet juridiskajai personai naudas sodu — līdz tūkstoš četrsimt divdesmit naudas soda vienībām.

(5) Par autortiesību vai blakustiesību objekta retranslēšanu bez autortiesību vai blakustiesību subjekta piekrišanas vai atlīdzības samaksas piemēro fiziskajai personai brīdinājumu vai naudas sodu līdz simt četrdesmit naudas soda vienībām, bet juridiskajai personai naudas sodu — līdz tūkstoš četrsimt divdesmit naudas soda vienībām.

(29.10.2020. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 11.11.2020.)

73. pants. Kompetence administratīvo pārkāpumu procesā

Administratīvā pārkāpuma procesu par šā likuma 72. pantā minētajiem pārkāpumiem veic Valsts policija.

(29.10.2020. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 11.11.2020.)

Pārejas noteikumi

1. Atzīt par spēku zaudējušu:

1) likumu "Par autortiesībām un blakustiesībām" (Latvijas Republikas Augstākās Padomes un Valdības Ziņotājs, 1993, 22./23.nr.);

2) Augstākās padomes 1993.gada 11.maija lēmumu "Par Latvijas Republikas likuma "Par autortiesībām un blakustiesībām" spēkā stāšanās kārtību" (Latvijas Republikas Augstākās Padomes un Valdības Ziņotājs, 1993, 22./23.nr.).

2. Šajā likumā noteiktie autortiesību un blakustiesību aizsardzības termiņi attiecas uz visiem darbiem un tiesību objektiem, kas 1995.gada 1.jūlijā bija aizsargājami vismaz vienā Eiropas Savienības dalībvalstī saskaņā ar attiecīgās valsts noteikumiem par autortiesībām vai blakustiesībām.

(08.02.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.03.2007.)

3. Šā likuma 35.panta noteikums par autora atlīdzību par reprogrāfisko reproducēšanu stājas spēkā 2001.gada 1.janvārī.

4. Šā likuma 19.panta otrās daļas noteikums par atlīdzības izmaksu autoriem attiecībā uz bibliotēkām, kuras tiek finansētas no valsts budžeta vai pašvaldību budžetiem, stājas spēkā 2003.gada 1.janvārī.

5. Šā likuma 57.pantā paredzētās datubāzes aizsardzības tiesības ir piemērojamas arī attiecībā uz datubāzēm, kuru izveidošana tika pabeigta ne agrāk kā 15 gadus pirms šā likuma spēkā stāšanās un kuras likuma spēkā stāšanās dienā atbilst šā likuma 5.panta otrās daļas noteikumiem. Datubāzes aizsardzība neierobežo agrāk iegūtās tiesības un neskar līgumus, kas noslēgti pirms šā likuma spēkā stāšanās.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 23.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 05.04.2023.)

6. Šā likuma 48.panta trešās daļas 3. un 7.punktā noteiktās izpildītāju tiesības tikai kolektīvi tiek pārvaldītas attiecībā uz fonogrammās fiksētajiem izpildījumiem, kas fiksēti vai publicēti Latvijā līdz 1993.gada 15.maijam.

(22.04.2004. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 18.05.2017. likumu, kas stājas spēkā 14.06.2017.)

7. Kolektīvā pārvaldījuma organizācijām, kuras izveidotas līdz 2004.gada 1.maijam, ne vēlāk kā līdz 2004.gada 1.septembrim jāsaņem atļauja mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma veikšanai.

(22.04.2004. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 18.05.2017. likumu, kas stājas spēkā 14.06.2017.)

8. Līdz jaunu Ministru kabineta noteikumu spēkā stāšanās dienai, bet ne ilgāk kā līdz 2007.gada 1.septembrim piemērojami Ministru kabineta 2004.gada 27.aprīļa noteikumi Nr.444 "Noteikumi par publisko patapinājumu", ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu.

(08.02.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.03.2007.)

9. Šā likuma 32., 36., 54., 55., 59. un 61.panta noteikumi piemērojami arī attiecībā uz šādām Eiropas Ekonomikas zonas valstīm: Īslandes Republiku, Lihtenšteinas Firstisti un Norvēģijas Karalisti.

(06.12.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 05.01.2008.)

10. Kolektīvā pārvaldījuma organizācija nodrošina, ka ne vēlāk kā līdz 2013.gada 1.jūnijam tās mājaslapā internetā tiek ievietota šā likuma 66.panta sestajā daļā paredzētā informācija.

(18.04.2013. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 18.05.2017. likumu, kas stājas spēkā 14.06.2017.)

11. Šā likuma 66.¹ pants stājas spēkā 2014.gada 1.janvārī.

(18.04.2013. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 22.05.2013.)

12. Grozījumi šā likuma 48.pantā par tā papildināšanu ar devīto, desmito, vienpadsmito, divpadsmito, trīspadsmito, četrpadsmito un piecpadsmito daļu, grozījumi 55.panta pirmajā daļā par izpildītāju tiesību aizsardzības termiņa pagarinājumu no 50 uz 70 gadiem, ja izpildījums fiksēts fonogrammā, un par 55.panta papildināšanu ar 2.¹ daļu par fonogrammu producentu tiesību aizsardzības termiņiem ir attiecināmi uz izpildījumu fiksācijām un fonogrammām, kuru izpildītāju un fonogrammu producentu tiesību aizsardzības termiņš 2013.gada 1.novembrī nav beidzies, kā arī uz izpildījumu fiksācijām un fonogrammām, kuras radītas pēc 2013.gada 1.novembra.

(28.11.2013. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2014.)

13. Izpildītāja un fonogrammas producenta līgums, ar kuru izpildītājs ir atsavinājis fonogrammas producentam tiesības uz sava izpildījuma fiksāciju un kurš noslēgts pirms 2014.gada 1.janvāra, ir spēkā arī tajā laikā, par kādu ir pagarināti izpildītāju un fonogrammu producentu tiesību aizsardzības termiņi saskaņā ar šo pārejas noteikumu 12.punktu, ciktāl izpildītāja un fonogrammas producenta līgumā nav noteikts pretējais.

(28.11.2013. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 23.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 05.04.2023.)

14. Kultūras ministrija līdz 2015.gada 1.februārim saskaņā ar šā likuma 62.² panta astoto daļu nosaka tiesību subjektu rūpīgas meklēšanas ietvaros izmantojamos informācijas avotus, publicē to sarakstu oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" un ievieto savā mājaslapā.

(18.12.2014. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 31.12.2014.)

15. Kolektīvā pārvaldījuma organizāciju kontos rezervētās nepieprasītās un nenoskaidrotās atlīdzības summas, kas iekasētas no darbu un blakustiesību objektu izmantotājiem līdz šā likuma X nodaļas izslēgšanas dienai, atzīstamas par neizmaksājamiem ieņēmumiem no tiesību pārvaldības Autortiesību kolektīvā pārvaldījuma likuma

23. panta izpratnē, ja triju gadu laikā no dienas, kad šīs summas iemaksātas organizācijas kontā, autortiesību vai blakustiesību subjekts, kam pienākas atlīdzība, nav noskaidrots vai atrasts. Attiecībā uz minētajām atlīdzības summām kolektīvā pārvaldījuma organizācijām nav pienākuma piemērot Autortiesību kolektīvā pārvaldījuma likuma 22. pantu.

(18.05.2017. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 14.06.2017.)

16. Atļaujas, kas kolektīvā pārvaldījuma organizācijām izsniegtas saskaņā ar Autortiesību likuma 67. panta pirmo daļu, paliek spēkā un ir pielīdzināmas atļaujām, kuras izsniegtas atbilstoši Autortiesību kolektīvā pārvaldījuma likumam.

(18.05.2017. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 14.06.2017.)

17. Šā likuma 45.¹ un 45.³ pantu piemēro attiecībā uz darbībām, kas atbilstoši līgumam veiktas pēc 2023. gada 25. aprīļa.

(23.03.2023. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 05.04.2023.)

18. Līgumiem par papildinošo tiešsaistes pakalpojumu nodrošināšanai nepieciešamajām tiesībām, kuri bija spēkā 2021. gada 7. jūnijā un zaudē spēku pēc 2023. gada 7. jūnija, šā likuma 46.¹ pantu piemēro no 2023. gada 7. jūnija atbilstoši tiesību normām, kas izriet no Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 17. aprīļa direktīvas (ES) 2019/789, ar ko paredz noteikumus par to, kā īstenojamas autortiesības un blakustiesības, kuras piemēro noteiktām raidorganizāciju tiešsaistes pārraidēm un televīzijas un radio programmu retranslācijām, un ar ko groza Padomes direktīvu 93/83/EEK.

(23.03.2023. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 05.04.2023.)

19. Publiskošanas atļaujām, kuras bija spēkā 2021. gada 7. jūnijā un zaudē spēku pēc 2025. gada 7. jūnija, šā likuma 46.² pantu piemēro no 2025. gada 7. jūnija atbilstoši tiesību normām, kas izriet no Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 17. aprīļa direktīvas (ES) 2019/789, ar ko paredz noteikumus par to, kā īstenojamas autortiesības un blakustiesības, kuras piemēro noteiktām raidorganizāciju tiešsaistes pārraidēm un televīzijas un radio programmu retranslācijām, un ar ko groza Padomes direktīvu 93/83/EEK.

(23.03.2023. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 05.04.2023.)

20. Šā likuma 53.¹ pantu piemēro preses izdevumiem, kas pirmoreiz publiskoti pēc 2019. gada 5. jūnija.

(23.03.2023. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 05.04.2023.)

Informatīva atsauce uz Eiropas Savienības direktīvām

(08.02.2007. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 28.11.2013., 18.12.2014., 18.05.2017., 06.12.2018. un 23.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 05.04.2023.)

Likumā ietvertas tiesību normas, kas izriet no:

- 1) Padomes 1991.gada 14.maija direktīvas 91/250/EEK par datorprogrammu juridisku aizsardzību;
- 2) Padomes 1992.gada 19.novembra direktīvas 92/100/EEK par nomas tiesībām un patapināšanas tiesībām, un atsevišķām blakustiesībām, kas attiecas uz autortiesībām intelektuālā īpašuma jomā;
- 3) Padomes 1993.gada 27.septembra direktīvas 93/83/EEK par noteikumu saskaņošanu attiecībā uz autortiesībām un citām blakustiesībām satelīttelevīzijas un kabeļtelevīzijas jomā;
- 4) Padomes 1993.gada 29.oktobra direktīvas 93/98/EEK par autortiesību aizsardzības termiņu un dažu blakustiesību termiņu saskaņošanu;
- 5) Eiropas Parlamenta un Padomes 1996.gada 11.marta direktīvas 96/9/EEK par datubāzu juridisko aizsardzību;
- 6) Eiropas Parlamenta un Padomes 2001.gada 22.maija direktīvas 2001/29/EK par dažu autortiesību un blakustiesību aspektu saskaņošanu informācijas sabiedrībā;

- 7) Eiropas Parlamenta un Padomes 2001.gada 27.septembra direktīvas 2001/84/EK par tālāk pārdošanas tiesībām par labu mākslas oriģināldarba autoram;
- 8) Eiropas Parlamenta un Padomes 2004.gada 29.aprīļa direktīvas 2004/48/EK par intelektuālā tīpašuma tiesību piemērošanu;
- 9) Eiropas Parlamenta un Padomes 2011.gada 27.septembra direktīvas 2011/77/ES, ar ko groza direktīvu 2006/116/EK par autortiesību un dažu blakustiesību aizsardzības termiņiem;
- 10) Eiropas Parlamenta un Padomes 2012.gada 25.oktobra direktīvas 2012/28/ES par dažiem atļautiem nenosakāmu autortiesību subjektu darbu izmantošanas veidiem;
- 11) Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 26. februāra direktīvas 2014/26/ES par autortiesību un blakustiesību kolektīvo pārvaldījumu un muzikālo darbu lietošanai tiešsaistē daudzteritoriālo licencēšanu iekšējā tirgū;
- 12) Eiropas Parlamenta un Padomes 2017. gada 13. septembra direktīvas (ES) 2017/1564 par dažiem atļautiem konkrētu ar autortiesībām aizsargātu darbu un blakustiesību objektu izmantošanas veidiem tādu personu interesēs, kas ir neredzīgas, ar redzes traucējumiem vai ar drukas lasītnespēju citu iemeslu dēļ, un ar kuru groza direktīvu 2001/29/EK par dažu autortiesību un blakustiesību aspektu saskaņošanu informācijas sabiedrībā;
- 13) Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 17. aprīļa direktīvas (ES) 2019/789, ar ko paredz noteikumus par to, kā īstenojamas autortiesības un blakustiesības, kuras piemēro noteiktām raidorganizāciju tiešsaistes pārraidēm un televīzijas un radio programmu retranslācijām, un ar ko groza Padomes direktīvu 93/83/EEK;
- 14) Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 17. aprīļa direktīvas (ES) 2019/790 par autortiesībām un blakustiesībām digitālajā vienotajā tirgū un ar ko groza direktīvas 96/9/EK un 2001/29/EK.

Likums Saeimā pieņemts 2000.gada 6.aprīlī.

Valsts prezidente V.Vīķe-Freiberga

Rīgā 2000.gada 27.aprīlī